

Galēnu pagasta ambulancei jaunas telpas

Tieši Jurģu dienā — 23. aprīlī no vecās ambulances ēkas uz jaunām, gaišām un svaiģi remontētām telpām pārcēlās Galēnu ambulances mediķi.

Trīsstāvu mājā, bijušajās pasta telpās, 74 kvadrātmetrus lielā četrstābu dzīvoklī tagad iekārtota Galēnu pagasta ambulance. Ir gaiša un ērta uzgaidāmā telpa, maigi zaļos toņos iekārtots pieņemšanas kabinets, turpat līdzās procedūru, fizioprocedūru un masāžas kabinets.

— Vīzija par to, ka med-punktam jāatrodas līdzās citiem Galēnu pagasta infrastruktūras objektiem, mani urdīja jau kādus 9 gadus. Vecā ambulance atradās 1,5 km attālumā no centra, kur izvietota skola, pagasta padome un kultūras nams, baznīca. Cilvēki taču mēdz saslimt ne tikai darba dienās un darba laikā, bet arī brīvdienās un vakara stundās, tādēļ aizklūt līdz attāļajai ambulancei sevišķi vecajiem ļaudīm nebija viegli. Ceru, ka pacienti būs apmierināti ar jaunajiem apstākļiem, pie tam, mans dzīvoklis atrodas līdzās ambulancei, tādēļ pacientiem varēšu būt noderīga katrā laikā, — «Novadniekam» sacīja daktere Margarita Krole.

Pasta darbinieki tagad pārcēlušies uz kultūras nama telpām, savukārt vecajā ambulances ēkā joprojām darbojas aptieka. Kā teica pagasta padomes priekšsēdētāja Leon-tīna Saleniece, tas tikai pagaidām, jo telpas pagasta centrā jau nolūkotas arī aptiekai, vēl atliek veikt remontu un drīz jaunajā aptiekā līdzās med-

● «Garīdznieks rūpējas par cilvēka dvēseles, savukārt ārsts — par miesas veselību, tādēļ mūsu kopējā darbā neiztikt bez Dieva aizgādības», — dāvājot Galēnu ambulances vadītājai Margaritai Krolei piemiņas krustiņu, sacīja Vidsmuižas draudzes prāvests Jāzeps Pujats. Foto: M.Rukosujevs

punktam iedzīvotāji varēs iegādāties arī ārsta izrakstītās zāles. Padomāts ir arī par to, lai vecā ambulances ēka, kas nebūt nav sliktā stāvoklī, nepaliktu tukša, tur plānots ierīkot sociālo māju gados veciem un vientuļiem galēniešiem.

Ambulances telpu remonts, kuru atbalstīja arī Galēnu pagasta padome, ilga vairākus mēnešus. Veikts ne tikai kosmētiskais remonts — nomainītas tapetes, grīdas segums, griestu pārklājums, bet arī pārbūves darbi, lai pie-

lāgotu dzīvokļa tipa telpas medicīnisko pakalpojumu sniegšanai. Sakārtota kanalizācijas sistēma, nomainīta elektroinstalācija — tas viss paveikts pašu pagasta ļaužu rokām, par ko gandarījumu parda arī ambulances vadītāja un ārste M.Krole.

— Mūsu pagasta celtniecības meistari nebūt nav sliktāki par svešo firmu darbiniekiem, un rezultāts ir katram redzams. Protams, tas nav eiroremonts, taču man ir prieks, ka turpmāk pagasta ļaudis varēs saņemt medicīnisko pal-

dzību gaišās, sakārtotās telpās, — sacīja M.Krole.

Dieva svētību pašaizliedzīgajai un tik ļoti vajadzīgajai ārsta darbā Galēnu ambulances kolektīvam deva Romas katoļu baznīcas Vidsmuižas draudzes prāvests Jāzeps Pujats. Viņš iesvētīja jaunās ambulances telpas, novēlot garīgo spēku, dvēseles mieru un labu veselību gan mediķiem, gan arī visiem 1400 pacientiem, kurus Galēnos nu aprūpēs jaunās telpās.

G.Kraukle

Garā — stiprs, miesā — vesels

Ar devīzi «Garā — stiprs, miesā — vesels» laikā no 2. līdz 6. maijam visā Latvijā norisinās Veselības nedēļas pasākumi. Kā «Novadnieku» informēja veselības nedēļas darba grupas vadītāja Preiļu rajonā Aina Pastore, tādi būs arī pie mums.

Jaunieši un bērni pret atkarību

«Mēs — pret atkarību» ir lozungs pirmajai veselības nedēļas dienai, 2. maijam. Gan Preiļu, gan arī Līvānu bērnu un jauniešu centrā no

pulksten 15.00 līdz 17.00 notiks pretatkarības tēmai veltīti bērnu zīmējumu konkursi. No pulksten 17.00 līdz 18.00 risināsies darbu izvērtēšana, jo labākie mūsu bērnu zīmējumi tiks dāvināti Narkomānijas profilakses centram un Narkoloģijas centram, kur tos izmantos telpu noformēšanai. Savukārt rajona lauku skolu bērni savus zīmējumus uz tu-vāko bērnu un jauniešu centru Preiļos vai Līvānos lūgti nogādāt savlaicīgi.

Rajona skolās tiks demonstrētas arī Veselības veicināšanas centra sarūpētās video-filmas par atkarības jautāju-

miem, tās skolas var saņemt, sazinoties ar rajona izglītības pārvaldi.

Stāstis, kā pareizi kopt zobus

Mutes veselības diena ir 3. maijs. Šajā dienā veselības mācības skolotāji visās rajona skolās par stundu galveno tēmu izvēlēsies mutes veselību un mutes dobuma higiēnu. Savukārt Līvānu un Preiļu skolās ārsti stomatologi piedāvās lekcijas par mutes tīrīšanu un ārstēšanu.

11. maijā sadarbibā ar Mutes veselības veicināšanas

centra speciālistiem tiks rīkoti pasākumi Preiļu un Līvānu skolās. Tur jaunieši uzzinās, kā pareizi kopt zobus, kādas zobu pastas izvēlēties, lai zobi būtu veseli un spēcīgi.

4. maijā baudīsim veselīgu uzturu un sportosim

Veselīga uztura diena būs piektdien — 4. maijā. Šajā dienā Preiļu arodvidusskolas kafeternā katrs varēs nobaudīt veselīgu maltīti un uzzināt, kā pagatavojams veselīgs ēdiens.

Turpinājums 6. lappusē.

Lasītāju ievēribai!

Laikraksta «Novadnieks»
nākamais numurs
iznāks sestdien,
5. maijā.

ĪSZIŅAS

Izvērtēta īpaši atbalstāmā reģiona teritorijas attīstības programma

23. aprīlī starpministriju komisijā izvērtēta Preiļu rajona īpaši atbalstāmā reģiona teritorijas attīstības programma. Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas galvenā speciāliste Irēna Šaitere, programma saņēmusi augstu novērtējumu. Jau tuvākajā laikā jautājums par jaunā statusa piešķiršanu tiks izskatīts Ministru kabinetā. Īpaši atbalstāmā reģiona statusa piešķiršana Preiļu rajonam nozīmē, ka uzņēmējiem atkal būs iespēja attīstīt ražošanu, bet pašvaldībām — infrastruktūru.

Skolotāju koris aicina uz koncertu dekāna Jāzepa Gugāna piemiņai

29. aprīlī pulksten 14.00 Preiļu Romas katoļu draudzes baznīcā pēc dievkalpojuma notiks Preiļu rajona skolotāju kora un Rēzeknes kamerkora garīgās mūzikas koncerts. Koristi to veltī nesen mirušā dekāna Jāzepa Gugāna piemiņai. Kā «Novadniekam» pastāstīja skolotāju kora mākslinieciskais vadītājs, Preiļu bērnu mūzikas skolas pedagogs Alberts Vucāns, šopavasār pirms kora koncertturnejas pa Eiropas valstīm ar dekānu Jāzepu Gugānu bijusi noruna, ka pēc Lieldienām kori uzstāsies Preiļu baznīcā, lai ar savu izpildījumu iepriecinātu garīgās mūzikas cienītājus. Liktenis bija lēmis, ka dekāna kungs šo uzstāšanos nesagaidīja.

Preiļu rajona skolotāju kora un Rēzeknes kamerkora izpildījumā pirmo reizi Preiļu baznīcā skanēs čehu komponista Antoņina Dvoržaka Messa, kā arī Rietumeiropas un Latvijas komponistu garīgās dziesmas.

Apstiprināts Preiļu rajona padomes nolikums

Pamatojoties uz Latvijas Republikas likuma «Par pašvaldībām» 84. panta 4. daļu, rajona padome apstiprinājusi savu jauno nolikumu. Noteikti arī laiki, kad rajona pašvaldības vadītāji pieņems ameklētājus. Preiļu rajona padomes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns iedzīvotājus pieņems piektdienās no pulksten 10.00 līdz 12.00, bet rajona padomes priekšsēdētāja vietnieks, Līvānu novada domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns — otrdienās no pulksten 9.00 līdz 12.00.

Līvānu 2. vidusskolā ieceļ direktori

Ar 1. maiju pēc pašas vēlēšanās no darba Līvānu 2. vidusskolā atbrīvota tās direktore Guna Urža, tādēļ novada domes deputāti 26. aprīļa sēdē lēma par jauna direktora ieceļšanu. Direktora amatam sākotnēji tika izvirzītas trīs kandidātūras — Klavdiņa Daukste, Larija Carjova un Ludmila Vucena. Tā kā L.Vucena savu kandidatūru atsauc, tad deputātiem nācās balsot par divām atlikušajām kandidatūrām. Ar balsu vairākumu par Līvānu 2. vidusskolas direktori ieceļta K.Daukste. Ar viņu noslēgts darba līgums uz nenoteiktu laiku.

Lemj par Līvānu bibliotēkas un domes pārvietošanu

Līvānu novada domē pieņemts lēmums par bibliotēkas pārvietošanu uz domes ēku un administratīvā aparāta izvietojumu pilsētas centrā esošās poliklinikas ēkas vienā daļā. Deputāti gan atzina, ka šādi pārkārtojumi nebūs iespējami bez papildus līdzekļu piesaistes, jo bibliotēkas pārvietošanai uz citām telpām nepieciešami 36 000 latu, savukārt domes pārcelšanai uz poliklinikas ēku — vismaz 15 000 latu. Lēmums pieņemts, ņemot vērā avārijas situāciju, kādā atrodas Līvānu bibliotēkas ēka.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Pabalsti dzīves vietu labiekārtošanai

Kā informē BNS, Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija otrdien likumprojektā par palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļu jautājuma risināšanā iestrādāja normu, kas paredzēs tiesības iedzīvotājiem, kuriem nav pieraksta un pastāvīgas dzīves vietas, iespēju saņemt pašvaldību palīdzību. Likumā būs paredzētas tiesības cilvēkiem bez noteiktas dzīves vietas vērsties pašvaldībās pēc pēdējās pieraksta vietas un saņemt pabalstu, lai atrisinātu dzīvokļa jautājumu. Piemēram, pašvaldība varēs noteikt tādus vienreizējo pabalstu veidus kā pabalsts dzīvokļa remontam vai iegādei, kā arī pabalsts dzīvokļa maiņai.

Vēlas ieviest dzīvokļu obligāto apdrošināšanu

Centrālā dzīvojamu māju privatizācijas komisija ierosinājusi ieviest dzīvokļu obligāto civiltiesisko apdrošināšanu. Tas nozīmē, ka iedzīvotājiem katru gadu «kopējā kasē» vajadzēs iemaksāt aptuveni 10 latus. Ja gadījumā kaimiņi viņiem vai viņi kaimiņiem neļausi sabojāt mitekļus, remontu izdevumus segs apdrošinātāji. Pagaidām šī doma izteikta idejas līmenī un par to jāizvērs plaša diskusija, uzskata Centrālās dzīvojamu māju privatizācijas komisijas priekšsēdētājs Ziedonis Ziedīns. Noliecēji pret šo domu izturas Rīgas dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības, jo šāda apdrošināšana var prāvi patkūstot iedzīvotāju maciņus.

Degvielas cenas turpina kāpt

Jau maija sākumā Latvijā varētu palielināties benzīna cenas, tomēr degvielas tirgotāji atturas prognozēt, cik šīs pieaugums būs liels. Cenas pasaules degvielas tirgū mainoties ikreiz, kad tiek paziņota informācija par atlikumu ASV degvielas noliktavās katrā mēneša pirmajos datumos. Jo atlikums mazāks, jo cenas augstākas, un pašlaik tās ļoti augstas — aptuveni 345 dolāri par tonnu benzīna.

Arī ādas apaviem cenas palielināsies

Trako govju slimības un mutes un nagu sērgas plosīšanās dēļ ievērojami sarucis lopu skaits pasaulē, kas savukārt izsaucis jēlādu piedāvājuma samazināšanos. Ādu cena pasaules tirgū strauji kāpj, un šī tendence nemazināsies. Tas savukārt izsauc tikpat strauju ādas apavu un citu ādas izstrādājumu cenu pieaugumu. Cenas varētu pieaugt līdz pat 70% uz rudens pusī. Latvijā paliek kāda desmitā daļa no visām nokauto lilelopu ādām, pārējās izved uz ārzemēm. Secinājums — Latvijā ādas apavus varēs atļauties tikai turīgi cilvēki, bet pārēji — apavus no ādas aizvietotājiem, kuros kāja «neelpo».

Zemkopības ministrs dāvina teliti

Ceturtdien zemkopības ministrs Atis Slakteris vilts nagu un mutes sērgu pārcietušajam Alūksnes rajona Malienas pagasta zemnieku saimniecības Palejas īpašniekam Andrim Mālniekam iedāvināja šī mēneša sākumā dzimušu teliti Bangu, kuras māte ir slavenā «Latvijas brūnās» šķirnes govs Biete. Dāvinājums ir morāla kompensācija zemniekiem, kuriem veselu dienu nācās gaidīt un cerēt, ka viņu govju nebūs bīstamās slimības.

Prēmijas var saņemt par nedarīto

Kaut arī uz pirmo domes sēdi Rīgas deputāti sanāca tikai 27. martā, domes priekšsēdētājs sociāldemokrāts Gundars Bojārs nolēmis, ka gana daudz ir padarīts, tāpēc izdevis rīkojumu par prēmiju izmaksu domniekiem. Pirms vēlēšanām gan tika solīts taupīgi rīkoties ar līdzekļiem, bet solīts makā nekrīt. Krīt makā tikai nepelnītā prēmija no Rīgas domes budžeta — vairāk nekā 17 000 latu. Lai kaut kā piesegtu nesmukumu, G.Bojārs taisnojas, ka viņu pārpratusi grāmatvede un izmaksātās prēmijas sociāldemokrāti un jurkānieši ziedošot bērnu aizsardzībai un sociālajai aprūpei. Cik cēls žests!

Ziņas sagatavoja T.Elste

ZIŅAS

PREIĻU RAJONA PADOMĒ

24. aprīlī notika Preiļu rajona padomes kārtējā sēde.

Izdarīti grozījumi rajona pamatbudžetā

Padome nolēma veikt sekojošus grozījumus 2001. gada pamatbudžetā:

1) ieņēmumi papildināti ar 7500 latiem (ieņēmumi no sniegtajiem maksas pakalpojumiem Preiļu rajona bērnu un jauniešu centrā),

2) izdevumi palielināti par 7500 latiem (šis finansējums nonāks Preiļu rajona bērnu un jauniešu centrā).

Par līdzekļu piešķiršanu

Preiļu rajona padome bija saņēmusi 14 iesniegumus par līdzekļu piešķiršanu. Sakarā ar budžeta līdzekļu nepietiekamību prasītās naudas summas netika piešķirtas sporta klubam «Cerība» sporta bāzes apdrošināšanai, Latgales un Augšzemes novada skolēnu atklātajam zinātnisko darbu konkursam ģeogrāfijā, Komunistiskā terora upuru atbalsta un palīdzības fondam «Sibīrijas bērni», A.Utināna braucienam uz starptautiskajām invalīdu sacensībām galda tenisā Čehijā, Preiļu amatnieku biedrībai projekta «Amatu un harmonijas centra izveidošana Preiļos», 1. kārtas prezentācijai, Nacionālās enciklopēdijas izdošanai, Rudzātu Romas katoļu draudzes mājas remontam, Preiļu arodvidusskolai audioaparaturas iegādei, kā arī Līvānu fonda «Baltā māja» un Preiļu nevalstisko organizāciju centra vadītāju mācību braucienam uz Vāciju.

Ar 170 latiem no rajona padomes privatizācijas fonda līdzekļiem prasīto 500 latu vietā tiek atbalstīts Aglonas vidusskolas projekts «Jauniešu integrācijas nometne Aglonā».

Izskatīts Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes mi-

	2000. gada pārskatu svarīgākie rādītāji (Ls)			
	Līvānu slimnīca	Līvānu poliklīnika	Preiļu slimnīca	Aglonas lauku slimnīca
Neto apgrozījums(ieņēmumi)	288489	106473	743616	50711
Izmaksas (izdevumi)	269110	106473	815393	50116
Zaudējumi	-3911	0	-784008	595
Nodarbināto personu skaits	112	22	260	20
Darba alga	129077	57454	370248	19140
Atlikusi pamatlīdz. vērtība	195077	0	421662	45707
Slimokases parāds uzņēmumam	5632	0	0	
Uzņēmuma parādi piegādātājiem	48179	10050	66072	454
Soc. apdr. oblig. iemaksu parāds	7249	11630	9178	571
Iedzīvot. ienākuma nodokļa parāds	12829	18200	6701	218

nistrijas Valsts jaunatnes iniciatīvu centra direktora vietnieces A.Bērziņas finansiāla atbalsta lūgums. Rajona padome iesaka vietējām pašvaldībām pašām sniegt finansiālu atbalstu delegātu braucienam uz 2. Latvijas Jaunatnes kongresu, kas notiks Rīgā šī gada 3. un 4. maijā. Arī Preiļu rajona Dabas draugu kluba dalībnieku braucienam uz skolēnu nometni Rīgā no 25. līdz 26. jūnijam finansējumu rajona padome iesaka meklēt vietējās pašvaldībās.

2500 latu no rajona padomes privatizācijas fonda līdzekļiem tiks piešķirti pašvaldības bezpeļņas uzņēmumam «Preiļu slimnīca», kur nepieciešams atjaunot liftu. No privatizācijas fonda līdzekļiem slimnīcai piešķirs arī 1000 latus 2. terapijas nodaļas remontam (27 logu nomaiņai).

Par pašvaldības uzņēmumu gada pārskatu apstiprināšanu

Pēc tam, kad tika izskatīti un izanalizēti iesniegtie pašvaldības bezpeļņas uzņēmumu — «Līvānu slimnīca», «Līvānu poliklīnika», «Preiļu slimnīca», «Aglonas lauku slimnīca» — gada pārskati, rajona padomes locekļi nolēma tos apstiprināt.

Pašvaldības bezpeļņas uzņēmumu vadītājus turpmāk reizi pusgadā uzaicinās piedalīties rajona padomes ko-

«Ar draudzību ir tāpat kā ar bīksēm —
der kādu noteiktu laika posmu un
pēc tam kļūst par mazu vai par lielu
vai vienkārši noplist.»

J.Škujins

miteju apvienotajā sēdē un iesniegt finansiāli saimnieciskās darbības pārskatus par pārskata periodu, kā arī saimnieciskās darbības plānu tekošajam budžeta gadam.

Nolemts aicināt Saeimu valsts budžeta grozījumos izskatīt jautājumu par iedzīvotāju ienākuma nodokļa parādu dzēšanu Preiļu rajona veselības aprūpes uzņēmumiem «Līvānu slimnīca», «Preiļu slimnīca» un «Aglonas lauku slimnīca».

Par rajona pašvaldības uzņēmuma «Līvānu poliklīnika» maksātnespējas pieteikuma iesniegšanu

Sakarā ar to, ka pašvaldības uzņēmums «Līvānu poliklīnika» valsts veselības aprūpes iestāžu nepietiekamās finansēšanas dēļ jau ilgāku laiku nav spējis nokārtot nodokļu maksājumus valsts budžetā (tā rezultātā iesniegts prasības pieteikums par nodokļu parāda piedziņu tiesas ceļā), rajona padomes locekļi nolēma uzdot pašvaldības uzņēmuma «Līvānu poliklīnika» direktori I.Pastarei-Meikalīnai līdz šī gada 10. maijam likumdošanā noteiktajā kārtībā iesniegt Latgales apgabaltiesā pieteikumu par pašvaldības uzņēmuma atzīšanu par maksātnespējīgu.

Lēmuma izpildes kontroli

uzņēmuma maksātnespējas lietā padomes locekļi uzticējuši izpildītorei Ainai Pastorei.

Par Aglonas internātgimnāzijas renovācijas darbu norisi un finansējumu

Izvērtējot Aglonas internātgimnāzijas rekonstrukcijas darbu gaitu un radušos situāciju sakarā ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneses I.Jēkabsones 2001. gada 11. aprīļa lēmumu («Novadnieka» 21. aprīļa numurā), rajona padomes locekļi nolēma nekavējoties griezties Zemkopības ministrijā ar lūgumu pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneses I.Jēkabsones 2001. gada 11. aprīļa lēmumu.

Nemot vērā to, ka Aglonas internātgimnāzijas pašreizējie mācību apstākļi neatbilst šīs tīri higiēniskajām normām, lūgt Rīgas Metropolijas Romas katoļu kūrīju neaizkavēt rekonstrukcijas darbu Jaunaglonā, Rušonas ielā 11, pirmās kārtas pabeigšanu. Uzdot rajona padomes izpildinstitūcijām veikt darbības līdzekļu iegūšanai celtniecības darbu pabeigšanai Aglonas internātgimnāzijā.

(Turpinājums «Novadnieka» nākamajā numurā)

L.Kirillova

Daugavas slimokases administrēšana izmaksā dārgi

Daugavas slimokases valde sagatavojusi apstiprināšanai pilnsapulcē veselības aprūpes šī gada budžetu. Kā «Novadnieku» informēja Daugavas slimokases valdes locekle, Preiļu rajona padomes izpildītore Aina Pastore, vislielākās diskusijas valdes locekļu vidū izraisījušās par budžeta administrēšanas izdevumu sadaļu.

Veselības aprūpes budžets

Daugavas slimokasē ir 10 122 674 lati. Slimokase apkalpo 204 314 iedzīvotājus. Medikamenti budžetā paredzēti 938 603 latu, tajā skaitā insulīna preparātiem 126 858 latu. Pakalpojumu apmaksai budžetā atvēlēti 9 184 071 lats. Procentuāli šī summa sadalās tā, ka rezerves fondā paliks 2 procenti, 8 procenti — neatliekamajai medicīniskajai palīdzībai, ambulatora-

jai palīdzībai — 30 procenti, bet stacionārajai palīdzībai — 60 procenti finansējuma.

Apstiprināti bezpeļņas organizācijas SIA «Daugavas slimokase» administrēšanas izdevumi 130 724 latu apmērā. Aizkraukles rajona filiālei paredzēti 18 500 latu, Ogres rajona filiālei 28 000 latu, Jēkabpils rajona filiālei 25 100 latu, bet Preiļu rajona filiālei 18 200 latu. Toties sli-

mokases centrālā aparāta uzturēšanai paredzēti 40 924 latu, tajā skaitā 30 693 latus centrs tērēs darba samaksai.

Daugavas slimokases Ogres filiāles administrēšanas izdevumi mēnesī ir 2333 latu, Aizkraukles filiāles — 1542 latu, Jēkabpils filiāles — 2092, Preiļu filiāles — 1517 latu, bet centra — 3410 latu.

L.Kirillova

NOVADNIEKS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta.

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».
Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei), 1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), 1-53-07058, 1-53-07059 (zurnālistiem). Faks 1-53-07057.
Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

ZEMESGRĀMATU SISTĒMAI LATVIJĀ — ASTOŅI GADI, REDAKCIJAS SLEJA

Īpašums zemesgrāmatā ir kā punkts uz «ī»

Deviņdesmito gadu sākumā droši vien tikai Latvijas iedzīvotāju vecākā paaudze zināja vai bija dzirdējuši par zemesgrāmatām. Līdz ar Latvijas valsts neatkarības atjaunošanu tika veikta virkne pasākumu īpašuma tiesību nostiprināšanā bijušajiem īpašniekiem un mantiņniekiem, kā arī valsts mantas atsavināšana privatizācijas rezultātā.

Pirmie astoņi gadi tie grūtākie

Gan Latvijas iepriekšējā, gan citu valstu pieredze liecināja, ka īpašuma tiesību nostiprināšanu visefektīvāk veic zemesgrāmatas. Tāpēc arī tika nolemts valstī atjaunot zemesgrāmatu sistēmu.

1993. gada aprīlī valstī atjaunoja Zemesgrāmatu likumu. Savu darbību augustā uzsāka pirmās apgabaltiesu zemesgrāmatu nodaļas. Latgales apgabaltiesas Preiļu zemesgrāmatu nodaļa tika izveidota 22. oktobrī. Par priekšnieci tajā sāka strādāt Lidija Mičule. Otrajā štata vietā — konsultanta amatā — tika pieņemta Ineta Batarāga. Šādā sastāvā zemesgrāmatu nodaļa darbu sākja 1996. gada 2. septembrī, kad sakarā ar strauji pieaugošu darbu apjomu tika palielināti arī štati. Nodaļā par otro konsultantu sāka strādāt Iveta Kunakova. 1997. gada vasarā tika piešķirta otra tiesneša štata vienība, rudenī par Latgales apgabaltiesas Preiļu zemesgrāmatu nodaļas tiesnesi Saeima apstiprināja Līviju Slicu. 1999. gada pavasarī zemesgrāmatu nodaļā par tiesneša palīgu sāka strādāt Aina Maļčāne.

Štata Lidija Mičule:

— Sākumā jau bija tikai Zemesgrāmatu likums, praktiskās pieredzes nekādas. Kad atnāca pirmais klients, īsti nemaz nezināju, kas un kā jā dara. Citās nodaļās kolēģiem arī nebija nekādas lielās pieredzes, nebija kam pajautāt neskaidrību gadījumos. Tomēr pamazām, labojot savas kļūdas, mācījāties un strādājām.

Tiek ieviesta datorizētā zemesgrāmatā

Šogad zemesgrāmatu darbības attīstībā ir ļoti svarīgs posms — notiek pāreja uz datorizēto zemesgrāmatu un valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas izveidi. Pašlaik, kad ir izveidota nekustamā

● Sievišķīgais, smaidošais un reizē arī nopietnais Latgales apgabaltiesas Preiļu zemesgrāmatu nodaļas kolektīvs — (pirmajā rindā) tiesnese Līvija Slica, zemesgrāmatu nodaļas priekšiece Lidija Mičule, (otrajā rindā) Iveta Kunakova, Ineta Batarāga un Aina Maļčāne. Foto: M. Rukosjuvs

īpašuma reģistrācijas sistēma, kad visi zemesgrāmatu dati konvertēti no papīra formāta elektroniskajā datu bāzē, var notikt visu apgabaltiesu zemesgrāmatu nodaļu datu bāzu apvienošana vienotā datu bāzē. Tā būs vienīgā datorizētā zemesgrāmatā, kas saturēs juridiski atzītu informāciju.

No 8. līdz 12. jūnijam paredzēts Preiļu zemesgrāmatu nodaļas pieslēgums vienotajai zemesgrāmatai. Kā paredz nodaļas darbinieces, šis posms būs ļoti smags un atbildīgs, jo uz kādu laiku nodaļas darbs būs apgrūtināts.

Valsts vienotā datorizētā zemesgrāmatā nozīmē, ka mūsu rajona iedzīvotāji savas īpašuma lietas varēs nokārtot arī citu rajonu zemesgrāmatu nodaļās, bet kaimiņi — pie mums. Tas nozīmē arī to, ka zemesgrāmatas būs visiem pieejamas.

No pašvaldībām vēlas lielāku profesionalitāti

Viena no apjomīgākajām darba sastāvdaļām ir nekustamā īpašuma ierakstīšana zemesgrāmatā. Pilsētu iedzīvotāji ir īpaši aktīvi, kārtējot dzīvokļu īpašuma lietas. Kā uzsvēra zemesgrāmatu nodaļas priekšiece Lidija Mičule, arī zemes reformas darbi pabeigti jau astoņdesmit procentu apmērā. Tagad arvien vairāk nāk ķīlas, nomas, īpašuma tiesību apdrošināšanu nostiprinājumi. Nekustamo īpašumu īpašnie-

ki mainās uz pirkuma līguma pamata, uz dāvinājuma līguma pamata. Iedzīvotāji ņem kredītus bankās, ieķīlājot savus nekustamos īpašumus, lai nodrošinātu bankai kredīta atdošanu.

Aktīvi savas zemes zemesgrāmatā reģistrē pašvaldības. Lidija Mičule un viņas kolēģes bija vienprātīgas, ka šajā ziņā profesionāli strādā Līvānu novada dome. Labi savus uzdevumus zina arī Rušonas, Jersikas, Galēnu, Vārkavas, Riebiņu pagasttiesas, Preiļu novada domes dzīvokļu privatizācijas komisijas darbinieki. To pašu gan nevar teikt par vairāku pašvaldību darbiniekiem. Diemžēl viņi ir daudz ko svariģu likumdošanā palaiduši garām un tagad, kārtējot īpašuma lietas, vairāk balstās uz dažādu paraugu pamata nevis uz likumu normām.

— Kad pašvaldības speciālisti pa roku galam un nepareizi sagatavo cilvēkiem dokumentus, zemesgrāmatu nodaļas darbiniekiem nākas atteikties īpašuma reģistrāciju. Tad cilvēki jūtas apvainoti, uzskata, ka mēs piekasāties, rīkojamies birokrātiski, — skaidro Lidija Mičule.

Sieviešu kolektīvs bez tam raksturīgām problēmām

Visas piecas zemesgrāmatu nodaļas darbinieces ir vienprātīgas par to, ka viņu kolektīvā nav citiem sievietēm raksturīgiem raksturīgo problēmu ar

intrigu pīšanu un kašķēšanos. Bez strīdiem, protams, neiztiek, bet tie ir par lietu un vienmēr beidzas ar izlīgumu. Lidijai Mičulei un Līvijai Slicai ir augstākā juridiskā izglītība, Inetai Batarāgai — augstākā inženierietniskā izglītība, bet Iveta Kunakova pašlaik mācās Policijas akadēmijas otrajā kursā.

Mums katrai sava dzīve, taču neatsakāmies no iespējas arī kopā nosvinēt kādus svētkus, kopā aizbraukt un pirtī. Kopā ar Krāslavas rajona kolēģiem vienotā komandā piedalījāmies Tieslietu ministrijas spartakiādē, stāsta nodaļas priekšiece.

Jautātas par vaļaspriekiem, zemesgrāmatu nodaļas lietiskās sievietes gan nav īpaši runīgas. Ineta savu hobiju paturēja noslēpumā, Līvija atzinās, ka viņai ļoti patīk ceļot. Aina pus pa jokam teica, ka viņas vaļasprieks esot divreiz dienā braukt ar autobusu no Aglonas uz Preiļiem un atpakaļ, bet brīvos brīžos darboties puķu dobēs. Toties priekšiece atzinās kādā visai «barbariskā» izklaidē. Kompjūterā esot kāda programma «Stresa regulators» — var paņemt virtuālu āmurīti un izlādēt dusmas, nikni dauzot pa ekrānu, kamēr viss vienās šķembās. Bet tas jau pa jokam, patiesībā Lidijai vislabāk patīkot laukos, kur var atslēgties no ikdienas, kā arī palasīt kādu grāmatu.

L. Kirillova

NOVADNIEKS

Jūsu jautājumus un ierosinājumus uzklausīsim pa tālr. 1-53-07056.

Par to, kā akciju sabiedrība «Preiļu siers» savus iedzīvotājus «sodīja»

Kopš bērna kājas visi labi zinām, ka pēc vasaras nāk rudens, bet pēc ziemas iestājas pavasaris. Taču pieaugušo cilvēku dzīve nav nekāds bērnu darzs un dzeltena pieneņu pļava. Brīžiem lietas samezģojas tā, ka nezini vairs ne rīta ne vakara, nemaz nerunājot par tik sarežģītām un globālām lietām kā gadalaiku maiņa.

Par tikko teiktā nopietnību liecina situācija, kādā šis nedēļas sākumā nonāca akciju sabiedrība «Preiļu siers» un rūpnīcas mikrorajona iedzīvotāji. 23. aprīlī Preiļu novada dome saņēma akciju sabiedrības valdes priekšsēdētājas Elitas Šņepstes parakstītu vēstuli. «Novadnieka» rīcībā ir šīs vēstules kopija, kuras precīzu saturu darām zināmu arī jums, cienjamie lasītāji.

«Pamatojoties uz LR MK noteikumiem nr. 41 «Siltumenerģijas piegādes un lietošanas noteikumi» 70. punktu, ka lietotājs brīdina piegādātāju 10 dienas iepriekš. Mums ļoti žēl, ka neesam savlaicīgi brīdināti, līdz ar to apkures sezonu mēs varam beigt sākot ar 2001. gada 2. maiju».

Spriežot pēc tā, ka teksts nodrukāts uz akciju sabiedrības «Preiļu siers» oficiālās veidlapas, un tā, ka dokumentu ar savu parakstu un zīmogu apstiprinājis valdes priekšsēdētāja, vēstule nav nekāds 1. aprīļa joks, bet «ciets» dokuments. Līdz ar to uzņēmums, kas nodrošina ar siltumu vienu no lielākajiem pilsētas dzīvojamajiem masīviem, apliecinā, ka nav informēts par pavasara iestāšanos. Praktiski iznāk tā, ka, neskatoties uz brīnišķīgi silto laiku un vidējo diennakts temperatūru, kas jau vairāk kā nedēļu ir krietni virs MK noteikumos minētajiem plus astoņiem grādiem, uzņēmums stingri apņēmis «sodīt» masīva iedzīvotājus, turpinot apkures sezonu.

Jau nākamajā dienā, 24. aprīlī, uz akciju sabiedrību tika aizsūtīta Preiļu novada domes izpilddirektora Vilhelma Velecka parakstīta atbilde, kurā tiek skaidrota minēto «Siltumenerģijas piegādes un lietošanas noteikumu» 70. punkta jēga — šis punkts skaidro līgumsaistību pārtraukšanu nevis veidu, kā jābeidz apkures sezona. Bez tam Preiļu novada dome un akciju sabiedrība 2000. gada 19. oktobrī bija noslēgušas savstarpēju līgumu par siltumenerģijas piegādi un lietošanu Preiļu pilsētas siera rūpnīcas dzīvojamā mikrorajona pašvaldības dzīvojamajam mājām 2000./2001. gada apkures sezonā. Šī līguma 5.5. punktā teikts, ka apkures sezonas sākuma un beigu datumu apstiprina LIETOTĀJS un paziņo par to PIEGĀDĀTĀJAM.

Preiļu novada dome savā atbildes vēstulē balstās uz ne mazāk «cieti» likumu pantiem (jau minētajiem Ministru kabineta noteikumiem nr. 41, LR Civillikuma 1469., 1471., 1472., 1511., 1533. pantu, kā arī Preiļu novada domes 2001. gada 20. aprīļa rīkojumu par apkures sezonas beigām), pierādot, ka pilsētā tomēr iestājies pavasaris un apkures sezonai siera rūpnīcas un Saltupes ielas dzīvojamo namu masīvā bija jābeidzas 22. aprīlī. Gluži tāpat kā citur pilsētā.

Par šādām divvainībām varētu tikai pasmieties, ja vien mikrorajona iedzīvotājiem par uzņēmuma vadības divvainībām nenāktos maksāt no savas kabatas. Kāds šajā masīvā dzīvojošais «Novadniekam» atzinās, ka tikai tagad esot sapratis, kāpēc pērnajā gadā sierinieka apkures sezona sākusies tik vēlu — priekšniekiem neviens neesot pateicis par rudens atnākšanu.

Starp citu, vasara šogad sāksies 21. jūnijā pulksten 10.36.

L. Kirillova

LAUKU SĒTĀ

«Magones», tik liesmais vārds dots Staņislava DOMBROVSKA saimniecībai Aizkalnes pagastā, un ar tikpat karstu enerģiju pirms gadiem desmit šo māju zemnieki ķērās pie darba. Tā sauktie Breša zemnieki, kam savā laikā saimniekošanai bija dota viena otra priekšrocība. Skaidribas labad jāteic, ka «uz papīra» saimniecības īpašnieks ir Staņislavs

Dombrovskis, bet istais darbu veicējs tīrumos, pļāvās un ar tehniku ir viņa dēls Jānis Dombrovskis. Māte Monika saimnieko vairāk pa istabām, pieskata piecgadīgo delveri Edgaru, bet Jāņa sieva Inta ik rītus dodas uz Aizkalnes pamatskolu. Viņa ir latviešu valodas un literatūras skolotāja. Reizē ar mammu uz stundām iet arī trešklasnice Dagnija.

«Magones» iet augšup

«Magonu» vecais saimnieks todien ar kādu palīgā pasauktu paziņu bija atņēmuši dzīvību ruksim un noņēmas ar tā apstrādāšanu. Pats Jānis izrādījās vārdos paskops, toties par viņu daiļrunīgi stāstīja viss, kas šajās mājās bija redzams apkārt. Tur, nokalnītē, govju kūts, kurā mitinās desmit piena devējas un jaunoļpi. Piena un gaļas lopkopība ir saimniecības galvenā nozare. Te svaigi krāsots kombains, kas šoziem ieguvis otro dzīvību. Rudenī saimnieks ar to izbrazks druvā. Aizmugurē — mājas jaunbūve. Pāri ceļam, nokalnē, ganības, kurās regulāri tiek atjaunots sētais zālājs. Pa labi ābel-dārzs. Tas nu gan palicis vēl no senā kolhoza godībām. Četrus hektārus plašajā dārzā ābeles ir novecojušas, un saimniekam nekā cits neatliek, kā vienu pēc otras tās celt no zemes ārā. Aprēķinājis, ka lietderīgāk šos hektārus izmantot kā aramzemi, jo koki ir par veciem, lai to raža nestu peļņu.

Šī gada vēlais pavasaris zemniekiem nepatīk. Arī Jānis Dombrovskis saka, ka pagājušā gada 21. aprīlī viss sējamais jau bijis iesēts, bet šogad vēl līdz 20. aprīlim uz tīruma neesot ticis. Apkārt mājām redzams glīts un kārtīgs arums, saulē un vējā zūst un smaržo zeme. Sāk gaidīt šī pavasara sēklu. Protams, tīrumi vispirms vēl jānokultivē. Tomēr Jānis stipri bažīgu vaigu nerāda vis. Kas tur liels, viņš saka, pāris dienās būs apsēts. Viņam pašam savas sējmašīnas gan nav, bet to aizņēmoties no kaimiņiem. Tāda tā bezlīguma kooperēšanās. Kad vajadzēs, Jānis dos pretī kaut ko no savas tehnikas. Viņam pieder gan minerālmēslu sējamais, gan miglošanas agregāts, gan siena savācējpietieka, gan divi traktori un vēl cita tehnika.

Runājot par tehniku, saimniekam visvairāk darba un arī līdzekļu šoziem nācies ielikt kombaina atjaunošanā. Daļas un atsevišķi mezgli pirkti, iemainīti, nōmontēti no lietošanai nederīgiem kombainiem. Kombains ir izmēģināts, iedarbināts un iebraukts. Tam nav vienīgi hēdera. Līdz pirmajai labības pļaujas dienai vēl pāris mēnešu, un gan jau piemontēs arī tītavas.

Tehnikas uzturēšanai, atjaunošanai un arī pirkšanai līdzekļu vajag daudz. Tāpat arī pārējiem saimniecības izdevumiem — šķirnes sēklu, minerālmēslu iegādei.

Jānis Dombrovskis uzskata, ka ar piena pārdošanu problēmu nav, samaksa viņu apmierina. «Magonu» saimniecības slaukumam ir laba kvalitāte. Tā tiek nodrošināta ar saldēšanas iekārtas palīdzību. Un tomēr katra saimnieciskā gada beigās, gatavojot pārskatu par ienākumiem un izdevumiem, pluss parādās tikai tad, ja

neierēķina algu paši sev. Un ja neuzskaita arī tehnikas nolietojuma koeficientu.

Kur ne pagriezies, vajadzīga nauda. Zemnieks vēlas lopu ganišanai šovasar izmantot elektrisko ganu. Iepriekšējās vasarās govīs sietas ķēdēs. Dienā vairākas reizes pārsienamas un ievedamas svaigā zālē. Bet vai ar ganu būs labi, bažijas Jānis. Visapkārt kaimiņu mājas, lielceļš. Ja nu lopu naktī izlaužas un nodara skādi kaimiņu dārzos? Līdz šim tādi posta darbi jau piedzīvoti citās apkārtnes saimniecībās.

Zemnieks laicīgi ziemā izplānojis, cik hektāros šovasar sēs vienu vai otru kultūru. Graudaugi augs desmit hektāros. Trijos jau zaļo ziemas kvieši. Trīs hektāri paredzēti miežiem, pārējie auzām. Kvieši kopā ar auzām lopiem labā barība.

Tūlīt pēc sējas atsāksies darbi pie jaunās mājas. Būvēšana uz priekšu iet lēnām, jo «Magonu» vīri, tēvs un dēls, to dara saviem spēkiem, tikai pa reizei pieaicinot kādu palīgu. Namdara darbos padomus dodot tēvs.

Un tomēr. Vai zemnieks Jānis Dombrovskis šo lauksaimniecības gadu uzsāk, juzdams drošu pamatu zem kājām?

— Dzīvošanai pietiek, bet ne attīstībai, — saka Jānis. — Ja valdība ir skaidri un gaiši pateikusi, ka tik mazām saimniecībām ar zemnieku darbiem nav ko sākties, tad man nav par ko priecāties. Kur lai ņemam tos simts hektārus, ja te apkārt ir māja pie mājas un saimniecība pie saimniecības?

Tā arī ir lielākā bēda. Ja nopietni paanalizē «Magonēs» paveikto desmit gadu laikā, redzams, ka saimniecība lēnām, bet nemītīgi attīstās. Sākumā kāpums bijis straujāks, tad piedzīvojuši pāris gadus ilgu sastinguma posmu, un tagad atkal atspērušies. Jānis Dombrovskis ir ar mieru savas «Magones» celt un būvēt, tikai viņš to darītu ar daudz lielāku enerģiju, ja ne valdības biedinājums par tiem simts hektāriem zemes.

Inta parādās augstpapēžu kurpēs, ar narcisēm rokās un steidzīga. Drīz te, ceļmalā, piestās autobuss ar viņas astotklasniekiem, pa ceļam uz draudzības vakaru Vanagu pamatskolā. Tā Intai tās darba dienas rit. Rītos, kad pēc slaukšanas darbiem novilkts zemnieces tērps, viņa pārtop skolotājā, bet vakaros atkal jāvelk zemnieces zābaki. Inta saka, ka gribētos vairāk parūpēties par mājas apkārtni, par jaunām puķu dobēm, bet pagaidām tam pietrūkst laika. Skolotājas stāžs Intai jau vairāk nekā 15 gadi, un nevarot sevi iedomāties bez skolas, bez stundām un bez bērnu kņadas. Strādājot apvienotās klasēs, slodze esot liela, bet nesūrojoties. Tāpat kā pārējie skolotāji, esot ieinte-

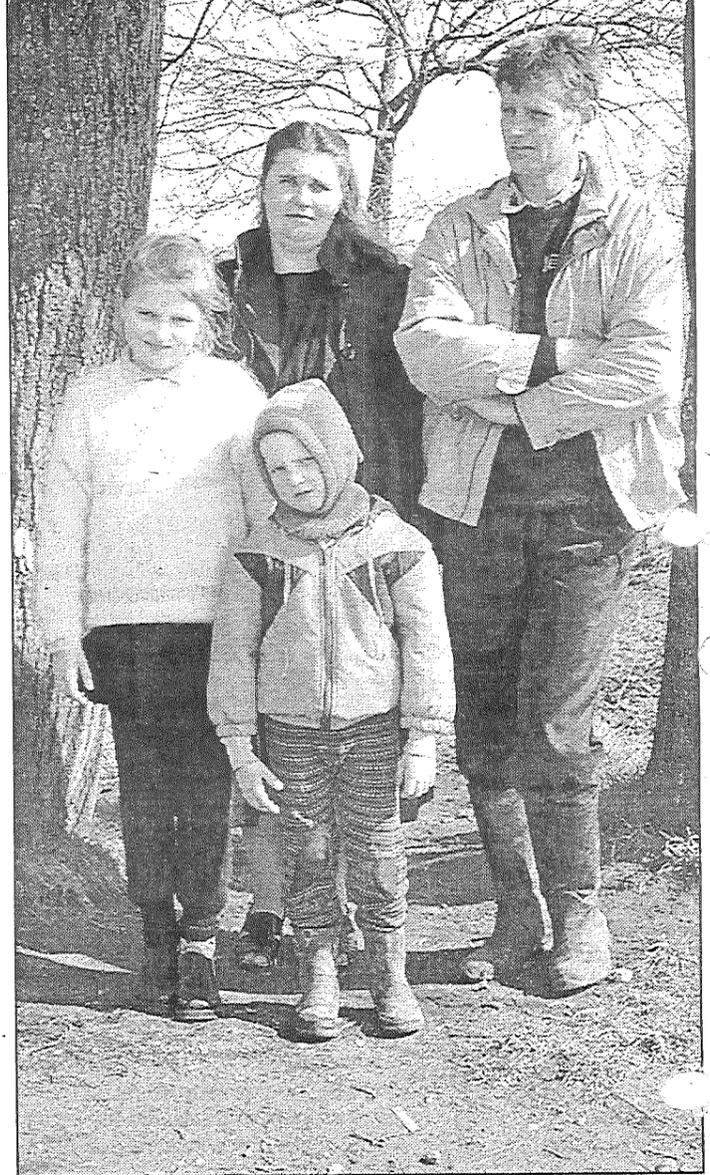

● Te, uzkalnā, zeme jau apžuvusi, bet ielejas vēl pilnas slapjuma. Jānis Dombrovskis gaida sējas laiku.

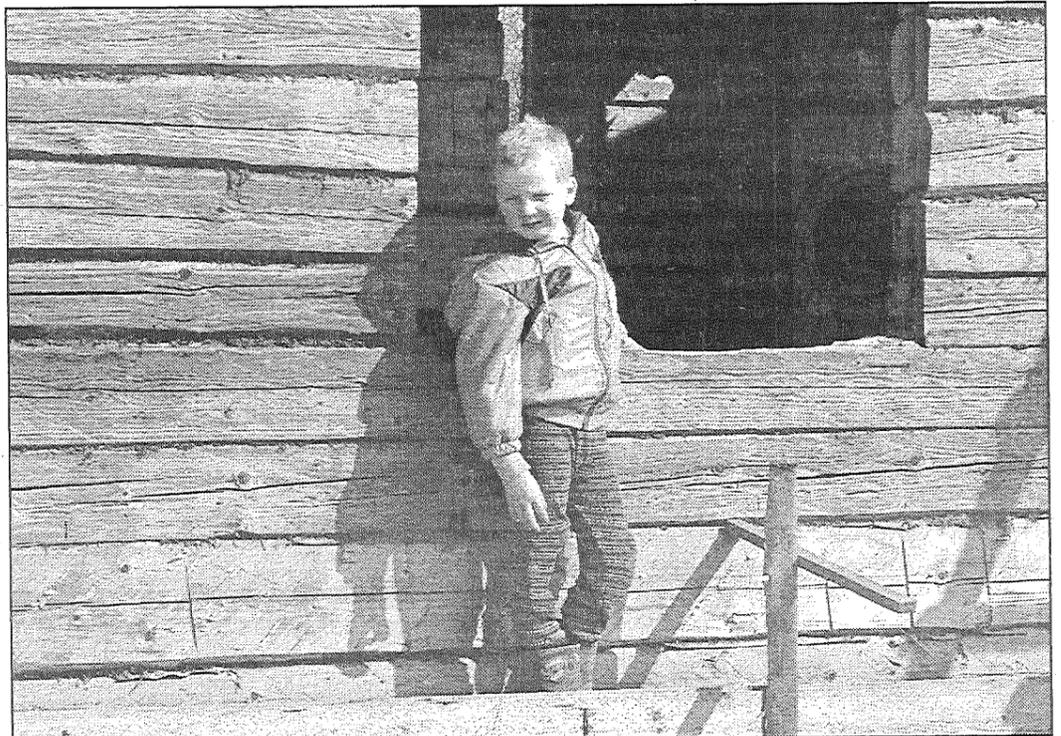
resēta, lai pagastā skola saglabātos. Šajā mācību gadā skolā pārdzīvota gan atestācija, gan akreditācija, daudz laika aizņēmusi gatavošanās programmu licencēšanai. 14. maijā uz atklātajām latviešu valodas stundām Aizkalnes pamatskolā ieradīsies visi latviešu valodas skolotāji. Pēc tam nervozais eksāmenu laiks. Un tikai tad Inta varēs uz visu vasaru iejusties zemnieka sievas lomā. Gaidīs pļavas, dārzus, lopu, sienu vāli.

Kad jau atvadāmies, pāri nokalnītei no skolas nāk Dagnija. Biezā matpine saulē viz kā zelts. Ja mammai matu rota pusnakts melnumā, tad meitēns, nūdien, ir pašam dienas vidum rada. Dēli un meitas arī ir tas gaišais cerību stariņš, kas palīdz zemniekiem noturēties par spīti visam.

L.Rancāne

● Pērn Inta un Jānis Dombrovski nosvinēja rožu kāzas — kopdzīves desmitgadi. Zem tās liepas un kļavas «Magonu» pagalmā, kur Jānis Intai kādreiz čukstēja saldus vārdus, tagad viņu bērni Dagnija un Edgars karina šūpoles.

● Kāpēc saka — tēva mājas? Tāpēc, ka mājas mēdz uzcelt tēvi. Tādu māju, lielu un plašu — Edgaram būvē viņa tētis. Foto: M. Rukosujevs

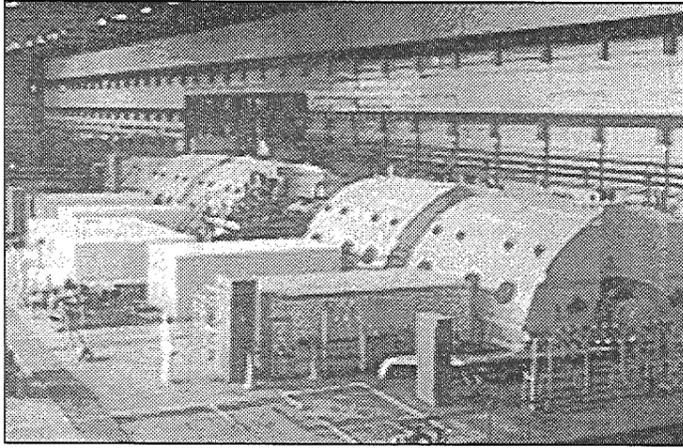
INFORMĀCIJA

Firms 15 gadiem (1986. gada 26. aprīlī) notika katastrofa Černobiļas atomelektrostacijā. Latvijā uzskaitīti 5100 černobiliešu, un ar katru gadu šo cilvēku paliek aizvien mazāk. Cik lielā mērā Černobiļa ir skārusi Latviju, neviens nezina, arī avārijas īstais iemesls nav skaidrs. Toties apsekojot septiņus Ukrainas reģionus, kuros savulaik tika izvietoti no piesārņojuma zonas evakuētie bērni, faktiski nav atrasts neviens pilnīgi vesels bērns vai pusaudzis.

Zem ekstremālos apstākļos uzbūvētā sarkofāga Černobiļas AES atrodas 400 kg plutonija un vairāk nekā 100 tonnu kodoldegvielas, kas ir reāli draudi otrreizējam piesārņojumam.

Reālās un iedomātās radiācijas briesmas

Bojājums elektroenerģijas padeves kabeļos, kas savieno Ukrainas Černobiļas atomelektrostaciju (AES) ar energosistēmu, pērnā gada 27. novembrī izraisījis AES pēdējā funkcionējošā reaktora automātisku apstādīšanu. Savukārt 24. novembrī Ignalinas AES reaktora spiediens iedarbinājis aizsardzības sistēmu, un tā automātiski apturējusi pirmā reaktora darbību. Cik droši varam justies Latvijā no radiācijas briesmām?

● Černobiļā avārija notika bezatbildīga eksperimenta dēļ, kura laikā tika atslēgtas visas drošības sistēmas.

Latvijai ir bīstamas visas atomelektrostācijas, kas atrodas ap 300 kilometru attālumā no mūsu valsts. Šādu viedokli pauž Vides valsts inspekcijas kodoldrošības nodaļas vadītājs Māris Dambis. Vistuvāk Latvijai atrodas Ignalinas AES, nepilnus astoņus kilometrus no robežas un 25 kilometru attālumā no Daugavpils. Tā ir vienīgā AES pasaulē, kurā izmanto tik lielas jaudas RBMK tipa reaktoru. Tomēr, uzskata Māris Dambis, ievērojot visus drošības principus, kas pašlaik ieviesti Ignalinas AES, nelaimē nenotiks. Ja nu vienīgi kāda terora akta gadījumā. Lietuvā ir neatkarīga kodoldrošības uzraudzības padome, tāpēc nevar būt ne runas par bezatbildīgu eksperimentēšanu, kā tas notika Černobiļā. Bezatbildīga eksperimentēšana tika atslēgtas visas drošības sistēmas. Pirms Černobiļas katastrofas Padomju Savienībā jau bija notikusi Kiškimas atomreaktora avārija. Tā notika Urālos un

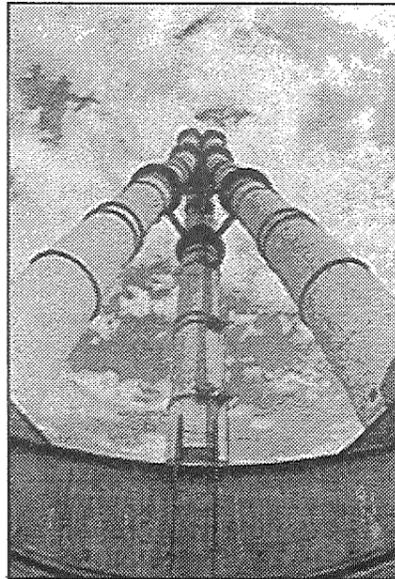
neskāra citas valstis, tāpēc varai izdevās šo katastrofu noslēpt. Tas bija 1957. gads. Tajā pašā gadā mazāka mēroga avārija notika arī Lielbritānijā, Vinskeilā.

Latvijai bīstamajā 300 kilometru attālumā atrodas arī divas citas AES Somijā — Olkiluoto un Loviisā, kā arī Sanktpēterburgā un Smoļenskā. Pēdējai ir tāda paša tipa reaktors kā Černobiļas AES. Ja kādā no tām notiktu radioaktīvo vielu noplūde un Latvijas virzienā plūstu mērens vējš, tad radioaktīvais piesārņojums Latviju sasniegtu kādās desmit stundās.

Tapšanas stadijā ir Ministru kabineta noteikumu projekts par gatavību un rīcību radiācijas avārijas gadījumā. Dokuments izstrādāts, pamatojoties uz starptautiskās atomenerģijas aģentūras rekomendācijām, kodoldrošības konvenciju, kurai Latvija pievienojusies un kura paredz, kas avārijas gadījumā jādara katrai minis-

trijai, pašvaldībai, amatpersonām, iedzīvotājiem utt. Izstrādāta arī apziņošanas shēma avārijas gadījumā.

AES nav vienīgā vieta, kur iespējama radioaktīvo vielu noplūde. Ir arī citi avoti, piemēram, avārijas, ko var izraisīt kāds no mākslīgajiem zemes pavadoņiem ar radionukleīdu enerģijas avotu vai pat kodolreaktoru. Šobrīd ap Zemi riņķo kādi trīsdesmit šādi satelīti, un kaut kad viņi diemžēl nāks lejā. Septiņdesmito gadu otrajā pusē tāds gadījums jau bija, kad padomju mākslīgais Zemes pavadoņs piesārņoja lielu daļu Kanādas teritorijas. Par laimi, tas nokrita tur, kur nedzīvoja daudz cilvēku, taču nav nekādas garantijas, ka tas nenokritīs apdzīvotā vietā. Pēc negadījuma tika mainīta šo satelītu konstrukcija. Sākumā bija paredzēts, ka pavadoņs sadegs atmosfērā, bet pēc tam tos pārveidoja, lai tie, pat zemē nokri-

● Vistuvāk Latvijai atrodas Ignalinas AES, taču briesmas no tās nedraud.

tuši, paliktu vienots veselums un radioaktīvais materiāls netiktu izkaisīts vidē. Tas iespējams, ja satelīts tiek apzināti ievadīts atmosfērā, taču kontrole diemžēl bieži tiek zaudēta, un neviens nevar paredzēt, vai tas pārlieku nesakarsīs un nezaudēs savu mehānisko izturību.

Bīstams Latvijai var būt jebkurš objekts ar kodolreaktoru, kas darbojas mūsu teritoriālo ūdeņu tuvumā. Kaut arī Krievija to noliedz, Sanktpēterburgā tomēr atrodas kuģu būvētava, kurā tiek būvēti kuģi ar atomreaktoriem. Neviens nevar izskaidrot, kāpēc nogrima «Kursk», un neviens nevar garantēt, ka Baltijas jūrā nenogrimst kāds «Pēteris I» vai cits kuģis.

Pagaidām Latvijā notiksi tikai viena radiācijas avārija — medicīnā. Astoņdesmito gadu beigās jaunuzceltajā Onkoloģijas centrā kādai medmāsai halāta kabatā iebira radiācijas avots un vēl divi citi nokrita uz grīdas.

Ļaudis baidās no katastrofām, bet nebaidās no praktiskām briesmām. Būvējot ēkas, neviens, izņemot ārvalstu vēstniecības, nepārbauda radona līmeni augsnē.

Problēma ir arī ar sirds stimulatoriem, kuros padomju laikā ievietoja radioaktīvo plutoniju 238 ar diezgan augstu aktivitāti. Nesen Lielbritānijā, vienā no metālkaušēšanas rūpnīcām, izkausēja šādu stimulatoru. Pagaidām vēl nav

apreķināts, cik izmaksās radioaktīvo atkritumu uzglabāšana, bet tiešie zaudējumi bija pieci miljoni mārciņu. Labklājības ministrija nevarot norādīt, cik šādu stimulatoru Latvijā ievests un cik implantēti pacientiem. Par to brīdina arī Rīgas krematorija, jo, dedzinot mirušo ar šādu stimulatora implantu, lielas problēmas varētu rasties Mežaparkā. Pagaidām nav zināms, vai Latvijas kapos jau nav apglabāti cilvēki, kas var apdraudēt apkārtni ar plutoniju. Latvijā atrasti divdesmit šādi stimulatori, kas padomju laikā bija stingrā uzskaitē, bet tikai viens izņemts no cilvēka.

(Saisināti no preses materiāliem)

Ir izmaiņas subsīdiju nolikumā

Ar Zemkopības ministrijas rīkojumu noteiktas vairākas izmaiņas šī gada subsīdiju nolikumā.

Izmaiņas summās

Lopkopības attīstībai paredzētā summa samazināta par 1,400 miljoniem latu un tagad tā ir 5,003 miljoni latu. Arī augkopības attīstībai paredzētā subsīdiju summa ir sarakusī par 1,6 miljoniem latu un zemnieki šogad var rēķināties ar 4,9 miljoniem latu. Savukārt par 3 miljoniem latu pieaugusi subsīdijās izmaksājamā summa lauksaimnieciskās ražošanas tehniskajai modernizācijai, tagad tā ir 4 miljoni latu. No 212 tūkst. latu uz 562 tūkst. latu palielināta arī subsīdijās izmaksājamā summa par produktīvu ilggadīgo stādījumu ierīkošanu.

Jaunlopiem ganāmpulkā jābūt vismaz 3 mēnešus

Kvalitatīvas liellopa gaļas ražošanas attīstībai, kur iepriekšējā variantā uz subsīdijām varēja pretendēt par gaļai realizētu ekstras un pirmās klases jaunlopu, kura dzīvmasa ir virs 400 kg, tagad jāņem vērā, ka subsīdēti tiks tikai tādi ekstras un pirmās klases jaunlopi, kas atrodas subsīdiju pre-

tendentu ganāmpulkā ne mazāk kā 3 mēnešus, kuru dzīvmasa ir lielāka par 400 kg.

Subsīdēs arī ES ražotu tehniku

Nolikumā par lauksaimnieciskās ražošanas tehnisko modernizāciju vairs nav spēkā nosacījums, ka subsīdijas maksā tikai par tehniku, kura nav ražota ES dalībvalstīs vai kandidātvalstīs. Tātad šogad lauksaimnieki varēs saņemt subsīdijas gan par NVS, gan arī Eiropas Savienības dalībvalstīs un kandidātvalstīs ražotu tehniku.

Mainīts arī nolikuma punkts, kas nosaka tehnikas iegādes veidu. «Tehnika (tehnoloģiskās iekārtas) tiek iegādāta vai nomāta ar izpirkuma tiesībām (finansu lizings) no Latvijas Republikā reģistrētām finansu iestādēm, kuru pamatdarbība ir līzings pakalpojumu sniegšana, un kredītiestādēm, kuru darbību regulē Kredītiestāžu likums; šajos gadījumos nomnieka (līzings ņēmēja) līdzdalība iegādājāmās tehnikas (tehnoloģiskās iekārtas) finansēšanā nav mazāka par 25% no šīs tehnikas (tehnoloģiskās iekārtas) cenas un tā ir veikta pirms subsīdiju saņemšanas.»

Nav spēkā nosacījums, ka traktortehnikas sertificēšana jāveic «Lauksaimniecības teh-

nikas sertificēšanas un testēšanas centrā».

Subsīdijas tiek izmaksātas arī par 2000. gada 2. pusgadā un 2001. gadā iegādāto lauksaimniecības tehniku. Atcelts arī punkts, kas noteica, ka pieteikums subsīdiju pretendētājam jāiesniedz 30 dienu laikā pēc darījuma noformēšanas.

Varēs saņemt subsīdijas par krūmgriežiem

Mikstināti ierobežojumi, kas nosaka, ka subsīdijas netiek maksātas par mežu izstrādes tehniku, tajā skaitā krūmgriežiem. Par krūmgriežiem subsīdijas varēs saņemt, tāpat arī par specializēto autotransportu — pašizgāzējiem, automobiļiem ar kravas kastī un kravnesību līdz 16 tonnām. Palielināts subsīdiju apmērs, ko par tehnikas modernizāciju drīkst saņemt viena persona. Tagad 10 000 latu vietā atļauts pretendēt uz summu, kas nepārsniedz 20 000 latu.

Kooperācijas attīstības atbalsta programmā ieviests papildus nosacījums, ka kooperatīvam jābūt reģistrētam LR Uzņēmumu reģistrā ne vēlāk par 2000. gada 1. jūliju un tā darbības laiks subsīdiju pieteikuma iesniegšanas brīdī nedrīkst būt mazāks par 6 mēnešiem.

G.Kraukle

Kā izmantot ābolu etiķi?

Ābolu etiķis ir dabisks produkts, kas satur vērtīgus, cilvēka organismam nepieciešamus mikroelementus. To ieteic lietot kā antiseptisku līdzekli slimību ārstēšanai, kā piedevu salātiem, pie borščā, arī konservēšanai mājās apstākļos.

■ **Notievēšanai.** Ābolu etiķis sadedzina taukus, ja to lieto regulāri. Ņem divas tējkarotes etiķa uz glāzi ūdens un dzer katrā ēdienreizē. To var lietot kā sāļu izvadīšanai no organisma, tā arī arteriālā asinsspiediena normalizēšanai.

■ **Hronisks nogurums.** Pusglāzei ūdens pievieno tējkaroti etiķa un ar to ierīvē rokas, plecus, kājas, kamēr viss šķidums izlietots.

■ **Sāpes kaklā.** Pati vienkāršākā metode — skalot kaklu ar šķidumu, kas pagatavots no vienas tējkarotes etiķa uz glāzi ūdens.

■ **Apdegumi.** Ābolu etiķis vai tā šķidums, uzlikts uz apdeguma, mazinā sāpes.

■ **Muskuļu un locītavu sāpes.** Viena olas dzeltenumu sakul ar vienu ēdamkaroti ābolu etiķa. Iegūto masu smērē uz sāpošās vietas un uzmanīgi iemasē.

■ **Galvas reiboni.** Divas tējkarotes etiķa ielej glāzē ar ūdeni un dzer 2-3 reizes dienā.

Galēnu pagastā

■ **IEVĒL VIETNIEKU.** Deputāti ar balsu vairākumu par pagasta padomes priekšsēdētājas vietnieku ievēlēja deputātu, z/s «Vairogs» īpašnieku Jāni Kupri. Apstiprināja arī jauno pagasta padomes nolikumu un saistošos noteikumus «Pašvaldības nodeva par tirdzniecību publiskās vietās Galēnu pagastā».

■ **PAR CEĻU REMONTIEM UN BŪVNICĪBU ŠOGAD.** Pamatojoties uz iedzīvotāju sūdzībām un iesniegumiem, pašvaldības deputāti vienojās par prioritātēm ceļu būvē un remontdarbos šogad. Pagastā būtu nepieciešams izbūvēt Puncuļu sādžas piebraucamo ceļu, ceļu Voveri — Pizāni — Akmenāja, Lomi — Desetnieki, Gribalva — Vecbeči un ceļu Blūzmi — Zeimuļi (bijušais Trumānu ceļš). Steidzams remonts būtu vajadzīgs ceļa posmos Priževoti — Sobolevka (4 caurtekas un uzbērums), Galēni — Priževoti — Lomi (virskārtas atjaunošana 1,5 km), Ošupe — Mičuļevka, Gribalvas sādžas piebraucamie ceļi līdz Gribalvas muižai un līdz Apšu mājām. Ceļu remontu un būvniecības darbi būs atkarīgi no līdzekļu apjoma, informēja pagasta padomes vadītāja L.Saleņice. Ja naudas būs maz, pagastā šogad tiks veikti tikai remontdarbi, jo 1 km ceļa izbūve maksā ap 10 000 latu un tādēļ būvēšanai nepieciešams liels līdzekļu apjoms.

■ **REMONTĒS KULTŪRAS NAMA KĀPNES.** Pēc invalīdu un gadus vecu cilvēku pieprasījuma šogad tiks remontētas Galēnu kultūras nama kāpnēs. Tās tiks piemērotas invalīdu vajadzībām, vecajiem ļaudīm un arī māmiņām, kuras pēc kāpņu remonta ēkā varēs iebraukt arī ar bērnu ratiņiem. Pašvaldība šim darbam piešķirusi 300 latus.

■ **KULTŪRVĒSTURISKĀ MANTOJUMA KOPŠANAI.** Deputāti piešķir Ls 20 slavenā filozofa un dzejnieka Roberta Mūka (Avena) piemiņas plāksnes atklāšanai Galēnos. Savukārt rakstnieces Anitas Liepas dzimtas māju norādes zīmes atjaunošanas izdevumu segšanai pašvaldība piešķir Ls 30.

■ **ĀRKĀRTAS KOMISIJA IZVEIDOTA.** Piecu cilvēku sastāvā apstiprināta ārkārtas komisija iespējamās mutes un nagu sērgas uzliesmojuma gadījumā. Komisijā ir veterinārārsti Silvija Cicene un Māris Kāposts, pašvaldības pārstāvis un zemessargs Pēteris Kupris, policijas darbinieks Jānis Broks un policijas darbinieka brīvprātīgais palīgs Lomu teritorijā Juris Sustovs.

■ **AICINĀS SAKOPT RAŽOŠANAS OBJEKTUS.** Pašvaldības pārstāvji organizēs individuālas tikšanās ar visiem bijušo un esošo ražošanas objektu īpašniekiem pagastā, lai mudinātu viņus sakārtot objektus, iztīrot tos no zālē ieaugušajiem metāllūžņiem. Sakopšanas darbi jāveic līdz 25. maijam, pretējā gadījumā pamestie metāllūžņi tiks aizgādāti uz pieņemšanas punktiem un pārdoti, bet iegūtie līdzekļi izlietoti pagasta sakopšanas darbiem.

ZINĀS

Stabulnieku pagasta zelta pāris

Kas saka, ka nekad nebaras, melo, vai arī mīlestības tad abu starpā pavisam nav bijis, — saka Genovefa Vovere. Ikdienā tādus augstus vārdus kā mīlestība, viņi nelieto. Vienkārsi ir kopā, kā toreiz pirms pusgadsimta satikušies. Viņi nekad nav svinējuši savas kāzu jubilejas — nedz rožu, nedz vara, nedz sudraba. Nav kvēlus mīlas vārdus ikdienā sacījuši, bet nav arī katrs uz savu pusi dūsmās skējuši, laulības neredzamās saites saraut gribēdami. «Ko Dievs savienojis, to cilvēkam nebūs šķirt», ir zvērests, ko abi apņēmušies pildīt toreiz — 1951. gada 26. martā, pie Vidsmuižas dievnama altāra stāvēdami.

Pirmoreiz abi satikušies, vēl pavisam bērni būdami. Genovefai tad tikai 14 gadi bijuši, kad neālaļos kaimiņos uzradies staltais Jānis. Sākumā jau abu starpā bijusi tikai tāda kaimiņu būsana vien. Jau no mazotnes strādāts smagi, dibinājušies kolhozi, Genovefa slaukusi govīs, bet kas nu četrpadsmitgadīgs skuķēns par slaucēju. Tomēr darbs bija jāpaveic, lai arī cik tas grūts. Jānis bieži nācis palīgos — vienmēr pamanījies tās «cietākās» brūnaļas izslaukt Genovefas vietā. Ballēs visas meitas pēc kārtas dancinājās, bet uz mājām — tur pavadījās tikai Geņīti. Abiem ceļš uz vienu pusi bijis ejams.

Kāzas bija lielas, lai arī tādu lepnu ēdienu un dzērienu kā tagad

● Genovefa un Jānis Voveri tuvinieku pulkā Stabulnieku pagasta padomē savā zelta kāzu dienā. Foto no Voveru ģimenes albuma

tolaik nebija, atceras abi gaviļnieki. Svinējuši gan brūtes, gan brūngāna galā, uz kāzām ap 100 spaiņu alus darīja. Togad bijuši milzīgi plūdi, visas urdziņas pārplūdušas, lauki palu ūdeņu pilni. Genovefas tēvs kāzas negribējis, teicis — tu, meit, vēl tik jauna. Līgavai toreiz pat pilni 19 gadi nebija, līgavainim — 22.

Zelta kāzu balli bērni rikojuši — meitas Olga un Marija, kā arī dēls Jānis. Palīgā steiguši arī mazbērni, to abiem septiņi. Jāņa kun-

gam acīs sariesas aizkustinājuma asaras, šo svētku dienu atceroties. Uz pagastu braukuši, tad pie mieļasta galda sēdušies, viesi uzsaukuši «rūgt». Cik tad mūžā tā prieka, nu ir abiem, ko atcerēties. Arī Zelta kāzās vairāki «pirmo» kāzu viesi bijuši. Radinieki, protams, arī todienu aluspuisis ieradies. Zelta kāzās viņš alus puīša amatu ņomainīja pret dančmeistara pienākumiem.

Kā kopā tik garus gadus nodzīvot, Jānis un Genovefa nemāk pa-

sacīt. Nekad tāda doma galvā pat ienākusi neesot, ka varētu otru atstāt vai izšķirties. Bijis darbs, māja jāceļ, bērni jāaudzina — tā visu mūžu. Savureiz gadās sabārties, bet savureiz arī otram jāpiebū. Katrā ziņā viens uz otru ļaunu prātu nav turējuši. Apgrīzušies un atkal labi. Sieviņa vienmēr bijusi šerpāka, bet vīrs raksturā klusāks. Varbūt tā arī ir tā istā laimes formula — vienmēr līdzsvaru noturēt?

G.Kraukle

Garā — stiprs, miesā — vesels

Sākums 1. lappusē.

Uzturs vistiešākajā veidā iespaido mūsu veselību, un šajā dienā iegūtie padomi noderēs ikdienas dzīvē, rūpējoties par veselības saglabāšanu un atgūšanu.

4. maija vakarā Preiļu parkā norisināsies veselības skrējienis ģimenēm. Pulcēšanās pie estrādes.

Savukārt Līvānos tautas skrējienis notiks 1. maijā pulksten 11.00.

Līvānos plaša dzimumlīdztiesības akcija

Visas aizvadītās nedēļas laikā Līvānos norisinājās konsultatīvā centra «Paspārne» un fonda «Baltā māja» rīkotā dzimumlīdztiesības kampaņa, kuras laikā bija

gan diskusijas par jautājumiem, kas skar sievietes un vīriešu līdztiesību mūsu sabiedrībā, gan tikšanās ar seksopatologi ginekologi Svetlanu Morozovu.

Šīs kampaņas mērķis ir pievērst iedzīvotāju uzmanību dzimumlīdztiesības būtības izpratnei, dzimumu lomām un ar tiem saistī-

tiem stereotipiem. Vēl varam pagūt apmeklēt pasākumu «Kāda neparasta pēcpusdienā», kurš notiks 2. maijā pulksten 16.00 Līvānu ģimnāzijas telpās. Tajā piedalīsies jauniešu komandas no Līvāniem, Daugavpils un Alūksnes, tiks apspriesti jautājumi, kas saistīti ar abu dzimumu attiecībām un atbildību, kā arī veselību un higiēnu, kas aktuāli tieši pusaudžiem.

Vīrieši mājās atpūšas, sievietes — strādā

Līdztiesības kampaņa Līvānos notiek UNFPA (United Nations Population Fund) un Latvijas ģimenes plānošanas un seksuālās veselības asociācijas «Papardes zieds» organizētā projekta ietvaros. Ar mērķi sekmēt sabiedrības izpratni par ģimenes reproduktīvo veselību un vīriešu lomu tajā kampaņa no 16. aprīļa līdz 21. jūnijam norisinās visā valstī. Gatavojoties tai, Līvānos tika veikta aptauja, kurā 100 dažādu vecumu vīriešiem un 100 sievietēm tika uzdoti vieni un tie paši jautājumi, kas diezgan uzskatāmi atklāj dzimumu lomas ģimenē.

G.Kraukle

Aptaujas rezultāti (pieaugušajiem)

Kurš ģimenes loceklis pēdējo reizi mazgāja traukus?	Vīrs	Sieva	Bērni	Citi
Kurš ģimenes loceklis pēdējo reizi iepirkās?	13%	75%	7%	5%
Kurš ģimenes loceklis pēdējo reizi iznesa atkritumu spaini?	34%	52%	4%	Citi — 5%
Kurš jūsu seksuālajās attiecībās ir atbildīgs par kontracepciju?	Vīrs	Sieva	Bērni	Citi — 7%
	19%	55%	13%	Abi — 6%
	Vīrietis	Sieviete	Abi	Nav atbildes — 4%
	30%	52%	12%	Nav seksuālo attiecību — 2%

Aptaujas rezultāti (jauniešiem)

Kurš ģimenes loceklis pēdējo reizi mazgāja traukus?	Tētis	Mamma	Bērni	Citi
Kurš ģimenes loceklis pēdējo reizi iepirkās?	4%	58%	27%	12%
Kurš ģimenes loceklis pēdējo reizi iznesa atkritumu spaini?	14%	57%	24%	Citi — 6%
Kurš jūsu seksuālajās attiecībās ir atbildīgs par kontracepciju?	Tētis	Mamma	Bērni	Citi — 7%
	29%	17%	48%	
	Viņš	Viņa	Abi	Neviens
	9%	3%	79%	10%

Izskaudīs negodīgu konkurenci

Latvijas Ministru kabinets 10. aprīlī pieņēmis noteikumus par godīgas konkurences noteikumu pārkāpumu ierobežošanu gadījumos, kas skar tirdzniecību starp ES un Latviju.

Pieņemot šos noteikumus, radīsies iespēja aizsargāt Latvijas uzņēmumus pret iespējami nelikumīgām darbībām, kuras veic ES dalībvalstu uzņēmumi un kuru rezultātā tiek ietekmēta uzņēmumu konkurētspēja ES un Latvijas tirgos. Tas pats attieksies arī uz Latvijas uzņēmumu iespējamām nelikumīgām darbībām, kas var ietekmēt konkurenci kopējā tirgū.

Recepšu zāļu saraksti īsāki netop

Eiropas valstīs aptiekās bez receptes var nopirkt populārākos pretsāpju līdzekļus, vitamīnus, pārtikas piedevas, antiseptiskas ziedes un plāksterus. Aptuveni 85 procentus medikamentu Eiropas Savienībā (ES) pārdod tikai pret ārsta izrakstītām receptēm.

Par izmaiņām informē ik gadu

Kādas zāles iekļaujamas recepšu medikamentu sarakstā — to diktē ES direktīva par zāļu klasifikāciju. Direktīvā teikts, ka zāles klasificējama kā recepšu zāles, ja: zāles, lietojot atbilstoši ārsta norādījumiem vai zāļu lietošanas instrukcijai, bet bez ārsta uzraudzības, var radīt tiešas vai netiešas briesmas cilvēka veselībai; zāles tiek bieži un plaši lietotas neatbilstoši ārsta norādījumiem, tādējādi radot tiešus vai netiešus draudus

cilvēka veselībai; zāles satur vielas, kuru aktivitātei vai blakusparādībām nepieciešama papildu izpēte; zāles paredzētas parentālai lietošanai (zāļu ievadīšana, apejot gremošanas traktu).

ES dalībvalstu pienākums ir katru gadu atjaunot savus recepšu medikamentu sarakstus un par izmaiņām informēt pārējās dalībvalstis un Eiropas Komisiju Briselē.

Latvijas Labklājības ministrijas Farmācijas departamenta direktors Juris Budulis norādīja, ka jaunākajā Latvijas likumdošanā ir iestrādātas ES normas par farmācijas produktu klasifikāciju, kā arī citas ES prasības, kuru ievērošana ir obligāta, lai Latvija kļūtu par ES dalībvalsti.

Pašārstēšanās gandrīz nav iespējama

Pašam uz savu galvu zāles nopirkt un sevi ārstēt Eiropas valstīs gandrīz nav iespējams. Piemēram, Zviedrijā bez receptes pārdošanā

ir tikai 9,7 procenti zāļu. Somijā un Dānijā — 14,2 procenti medikamentu. Savukārt Vācijā, Francijā un Šveicē bez receptes var iegādāties apmēram 30 procentus zāļu.

Pēc Latvijas Labklājības ministrijas (LM) Farmācijas departamenta datiem, Latvijas zāļu reģistrā 31 procentus zāļu reģistrētas kā bezrecepšu, bet pārējie medikamenti reģistrēti kā recepšu zāles.

Pie ārsta var doties arī bez naudas

ES valstīs par apmeklējumu pie ārsta vai nu nav jāmaksā nekas, vai arī jāsedz puse no pacienta nodevas. Piemēram, Dānijā vizīti pie ārsta katram iedzīvotājam apmaksā valsts apdrošināšanas kompānija, kuru finansē pašvaldības. Lielākā daļa daņu ir apmierināti ar nacionālo veselības aprūpes sistēmu, tomēr diskusijas sabiedrībā ik pa brīdīm uzvirto. Dāņu prese

prognozē, ka nākamajās parlamenta vēlēšanās, kas plānotas 2002. gadā, nacionālā veselības aprūpe būs viens no centrālajiem jautājumiem.

Zviedrijā jāsedz puse no pacienta nodevas, bet Francijā, Vācijā, Austrijā, ja pacientam ir veselības apdrošināšanas polise, apmeklējums pie ārsta ir bez maksas.

Lielbritānijā bezmaksas medicīnas aprūpe, kuru nodrošina «The National Health Service» (NHS), darbojas kopš 1948. gada. Pacientam nav jāmaksā par vizīti pie ārsta, profilaktiskajām analizēm un receptēm zāļu iegādei aptiekās. Teorētiski bez maksas ir arī zobārsta apmeklējums, tomēr gandrīz visi zobārsti izvēlējušies privātpraksi, un bez maksas zobārstu NHS sistēmā neatrast.

Britu NHS lielākā problēma ir katastrofālais ģimenes ārstu trūkums. Lai nokļūtu uz vizīti pie ārsta, jāpierakstās vismaz trīs nedēļas iepriekš.

Medikamentu cenu ievērojami kompensē

Katrā no ES dalībvalstīm darbojas sava medikamentu atmaksas sistēma. Piemēram, Francijā iedzīvotājiem, kuri apdrošinājuši veselību, tiek kompensēti 35-65 procenti no recepšu medikamentu cenām.

Griekijā, kur medicīnas aprūpe ir bez maksas, pacientiem aptiekās jāmaksā 25 procenti no ārsta izrakstītās zāļu cenām. Savukārt Īrijā 1999. gadā ieviestie medikamentu izsniegšanas noteikumi paredz, ka maksimālā summa, kas par recepšu zālēm mēnesī katram iedzīvotājam jāmaksā, nedrīkst pārsniegt 53 eiro.

Savukārt Lielbritānijā bērniem līdz 16 gadiem un cilvēkiem pēc 60 gadu vecuma zāles ir par brīvu. Bezmaksas medikamentus var saņemt arī sievietes grūtniecības laikā un gadu pēc dzemdībām.

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Cik lielā mērā Latvija jau pieder Eiropai?

Iestāšanās Eiropas Savienībā nozīmē Latvijas izpārdošanu ārvalstu firmām. Latvijā jau tagad vairums ir ārzemju, it īpaši Eiropas, firmu.

Saskaņā ar firmas «Lursoft» datiem par Uzņēmumu reģistrā apkopoto informāciju no 1991. gada līdz 2001. gada martam Latvijā nodibināti 156 278 uzņēmumi, no tiem par ārzemju uzņēmumiem, t. i., tādiem, kuros ārzemju kapitāls ir vairāk nekā 50 procentu, var uzskatīt 6094, tātad tikai 3,9 procentus.

Visu Latvijas uzņēmumu pamatkapitālos kopā ir 4 miljardi 85

miljonu latu, bet ārzemju investīcijas mērāmas turpat 890 miljonos (22 procenti) no reģistrētā pamatkapitāla.

Līdzīga tendence, pēc «Eurostat» datiem, vērojama ES dalībvalstīs. Ārzemju firmas ir ļoti nelielā skaitā — pat mazāk par vienu procentu no katrā valstī reģistrēto uzņēmumu kopskaita. Toties ārzemju firmām ir lielāka ekonomiskā ietekme.

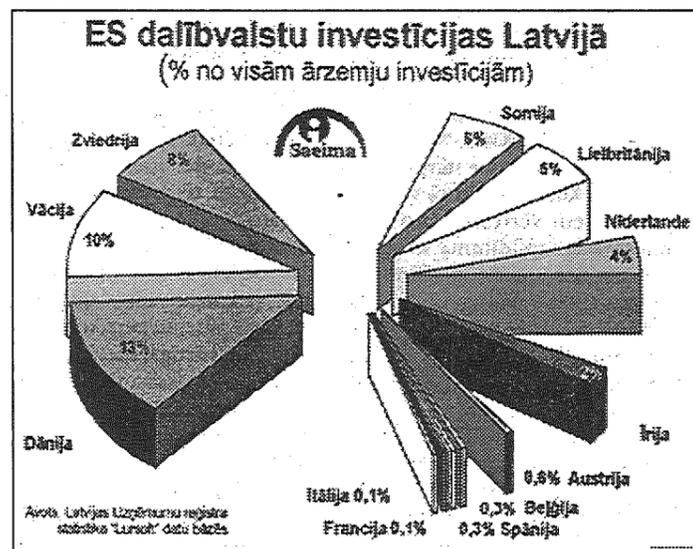
Piemēram, Zviedrijā un Lielbritānijā ārzemnieki nodarbina ap 12 procentus no rūpniecības un pakalpojumu jomas strādniekiem. Ārzemju firmu radītās pievienotās vērtības īpatsvars nacionālajā kopproduktā proporcionāli ir vēl lie-

lāks — Zviedrijā 15 procentu, Lielbritānijā — gandrīz 17 procentu.

Lielā ekonomiskā ietekme ir saistīta ar uzņēmumu lielumu. Ārzemju uzņēmumi parasti ir krietni lielāki par nacionālajām kompānijām.

Piemēram, Nīderlandes rūpniecībā ārzemju kapitālam piederošie uzņēmumi 15 reizi lielāki nekā vietējie. Somijā un Zviedrijā ārzemnieki nodarbina 20 reizi vairāk, Lielbritānijā pat 23 reizi vairāk cilvēku nekā vietējie.

ES atzīst, ka no mazo un vidējo uzņēmumu kopskaita nacionālo nebūs mazāk par 90 procentiem, tāpēc vietējo vajadzību apmierināšanai jāorientējas uz mazā un vidējā biznesa veicināšanu.

Latvijai Briselē vajadzēs 80 tulkus

Eiropas Komisijas (EK) Tulku serviss aprēķinājis, ka pēc Latvijas pievienošanās ES Briselē būs vajadzīgi 80 tiešās runas tulkā, lai nodrošinātu pilntiesīgu latviešu valodas funkcionēšanu Briselē. Līdz šim akreditēti 21 tulkus no Latvijas, kas laiku pa laikam dodas uz Briseli, lai tulkotu oficiālās sanāksmēs, konferencēs un semināros. Šie tulkā tiek nodarbināti tikai 30 līdz 40 dienas gadā.

Uzreiz pēc Latvijas iestāšanās ES, kad latviešu valoda kļūs par vienu no oficiālajām ES darba valodām, tulkotājiem darba apjoms ievērojami pieaugs. Ik dienas EK strādās 15 latviešu tiešās runas tulkā, tikpat daudz tulkus būs vajadzīgi Eiropas Parlamentā un citās ES institūcijās.

Šobrīd tulkotāju servisā pavisam strādā 461 štata tulkus. Akreditēto ārstata tulkus skaits pārsniedz 2000.

Eiropas Savienībai — 50

Pirms 50 gadiem — 1951. gada 18. aprīlī — Eiropas valstu Francijas, Rietumvācijas, Itālijas, Nīderlandes un Luksemburgas lideri parakstīja vienošanos par Eiropas Ogļu un tērauda kopienas (EOTEK) izveidošanu.

EOTEK dibināšanas ideja bija — koordinējot ogļu un tērauda ražošanu, bijušās ienaidnieces Francija un Vācija var izbeigt karus un izveidot miermīlīgu kontinentu, kura pamatā ir ekonomiska sadarbība.

Tagad Eiropas kopiena paplašinājusies līdz 15 valstīm, aptverot 370 miljonus iedzīvotāju, bet vēl 13 valstis, tajā skaitā arī Latvija, cer iestāties tuvāko gadu laikā. Eiropas Savienība kļuvusi par pasaules lielāko tirdzniecības vienību.

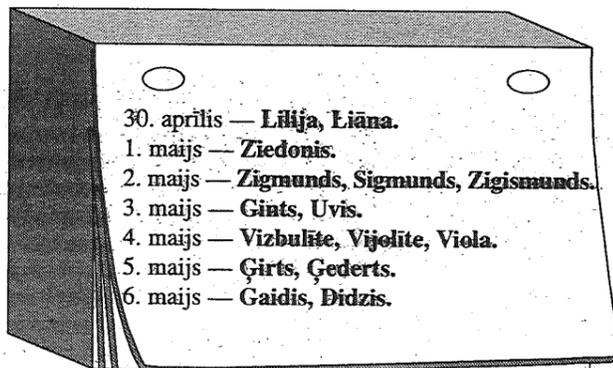
Tuvojoties EOTEK līguma beigu termiņam — 2002. gadam, daudz vaičā, vai līdzšinējās metodes darbosies arī turpmāk. ES valstu valdības kritizē centralizēto plānošanas un lauksaimniecības politiku, raizējas, ka pārāk industrializēta ir lauksaimniecība, bet tirdzniecības partneri to uz-

skata par šķērslī eksportam pasaules ekonomikā.

Lielbritānijas pētījumu programmas «Viena Eiropa vai vairākas?» direktore Helena Vollesa norāda, ka jau tagad sadarbība ES aizsardzības, tieslietu un imigrācijas politikā tiek īstenota «jūdzēm tālu» no ES izpildinstitūcijas Eiropas Komisijas vai pilnīgi jaunos forumos. Daži uzskata, ka tas demonstrē ES ieiešanu starpvaldību ērā, kur nesot vajadzīgas tādas institūcijas, kā Eiropas Komisija. Ko darīt Briselē, un kurās jomās politiku noteiks dalībvalstu valdības?

Bijušais ES rūpniecības komisārs E.Davinjons domā, ka EK līdzīga institūcija saglabāsies un iegūs vairāk pilnvaru, ja to tieši finansēs ES nodokļu maksātāji. «Valstis viena otrai neuzticas vēl vairāk nekā tās neuzticas ES. Franči neuzticēsies vāciešiem, vācieši angļiem, bet angļi neuzticēsies nevienam. Nepieciešams vēl kāds, kurš izstrādātu noteikumus. Starpvaldību metode ir neefektīva, jo, lūdzot birokrātijai to paveikt kopīgi, sarunas nebeigsies nekad,» viņš uzskata.

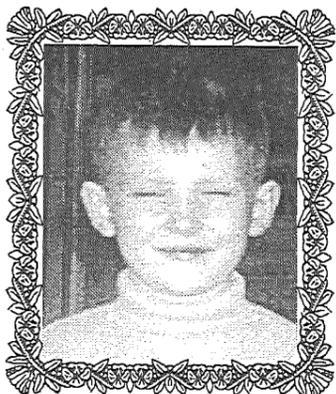
APSVEIKUMI

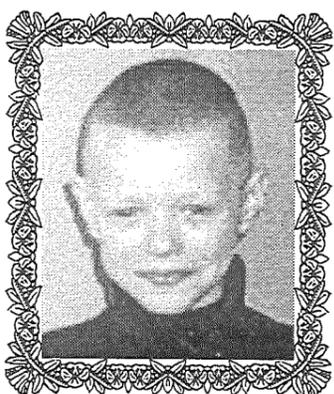
Daudz laimes, mazo gaviļņiek!

MĀRTIŅŠ JANČEVSKIS («Rūķīši») sesto dzimšanas dienu jau nosvinējis — tā bija 2. martā. Mārtiņš attiecībās ar citiem bērniem ir draudzīgs, kautrīgs un kluss. Viņš ir ļoti muzikāls zēns, patīk dziedāt un dejot sporta dejas, taču visvairāk Mārtiņa saista sporta nodarbības, kuras viņš apmeklē ne tikai bērnudārzā, bet arī tekvon — do pulciņā. Mārtiņam ir viens brālis un divas māsas.

25. aprīlī dzimšanas dienu svinēja **NIKITA ZINOVJEVS** («Rūķīši»). Viņam palika seši gadi. Nika draugi ir Dima un Emīls, patīk puzzles un kluči, kā arī dažādas jautras rotaļas. Nikita ir draudzīgs, palīdz citiem. Viņam garšo piena zupas un pankūkas. Nikita nav skaļš trokšņotājs, vairāk spēlējas savā nodabā, bet mājās viņam ir maza māsiņa, kas dažreiz jāauklē.

VLADISLAVS STOLEROVS («Rūķīši») arī svinēja sesto dzimšanas dienu, un tas bija 26. aprīlī. Vladislavs ir ļoti ātrs un kustīgs, viņa labākie draugi ir Vitalīks un Mareks. Vladīks iet vienā grupā ar savu māsiņu Juļu, tā ka garlaicīgi viņam nav. Zēnam patīk rotaļāties ar celtniecības materiāliem, garšo čipsi un šokolāde, bet mājās Vladīkam ir jautra kaķēnīte — Čerņūška.

27. aprīlī sesto dzimšanas dienu svinēja **GUNTIS ROMANOVSKIS** («Pasaciņa») — jautrs un aktīvs zēns. Viņam patīk spēlēties ar mašīnām, bet dienās Guntis gribētu būt automašīnu remontētājs. Guntim garšo pankūkas un saldu, ar ko viņu bieži vien palutina vectēvs un vecmāmiņa.

Trīs gadu dzimšanas diena pirmdien, 30. aprīlī, būs **SANTAI KOKINAI** («Rūķīši»). Santiņa ir ļoti labs bērns, par kādu varēt priecāties katra audzinātāja un māmiņa. Viņa ir mierīga un patstāvīga, vienmēr atrod nodarbošanos, ļoti patīk spēlēties ar lellēm un zīmēt. Santa bieži palīdz auklītei atnest no virtuves maizīti, bet pie dārzīņa viņa pierada lēnām — sākumā ilgi sēdēja audzinātājam klēpī.

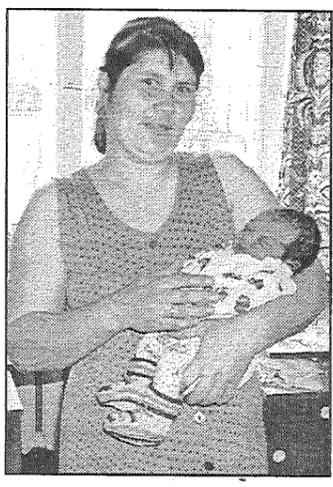
Audz laimīgs, mazais!

20. aprīlī pulksten 15.45 **Elgas un Alda Antānu** ģimenē nāca pasaulē pirmais bērniņš — meitiņa, kurai vārdiņš vēl nebija dots, tādēļ māmiņa mazo miļi sauc par knīpiņu. Antānu ģimene dzīvo Maltā, un mājās māmiņu ar atvasīti sagaidīs gan vīrs, gan arī vecmāmiņas Regīna un Anna, kā arī vectētiņš Roberts. Jaunā māmiņa šobrīd jūtas ļoti, ļoti laimīga, taču vajadzīgs laiks, lai aptvertu, ko īstenībā nozīmē būt mātei. Elga visu grūtniecības laiku domājusi labas domas, lai mazais būtu vesels, gudrs, skaists, miļš un labs bērns. Lai visi labie novēlējumi piepildās!

Inga un Jānis Elsti no Stabulnieku pagasta 26. aprīlī pulksten 14.05 sagaidīja ierodamies pasaulē savu otro bērnu — dēliņu. Vecāki ir ļoti priecīgi un lepnī par dēlu, arī četrgadīgā Zane priecājas par brālīti. Tētis dēliņu jau redzējis tūlīt pēc viņa nākšanas pasaulē, bet vecmāmiņas Zenta un Valentīna, kā arī vectētiņš Volfrīds mazo ar nepacietību gaida ierodamies mājās. Vecvecmammai Annai šis jau ir ceturtais mazmazbērns, stāsta Inga. Viņu ļoti atbalstījuši arī kolēģi — Sīlukalna pamatskolas kolektīvs, kur Inga strādā par latviešu valodas, literatūras un vēstures skolotāju. Arī viņiem īpašs prieks par Ingas mazo lolojumu. Inga saka paldies Preiļu slimnīcas dzemdību nodaļas personālam, jo īpaši dakterei Svetlanai Morozovai.

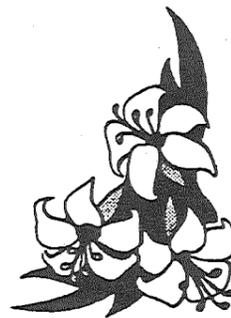
Trešais bērns — dēls **Pēteris Irīnas un Roberta Ruskuļu** ģimenē piedzima 25. aprīļa vakarā, pulksten 22.10. Vecākiem vēl ir divas meitiņas — desmitgadīgā Kristīne un gadu un trīs mēnešus vecā Sintija. Ruskuļu ģimene dzīvo Aglonā un līdz pat bērniņa piedzimšanai nezināja, kas būs — meitenīte vai puisītis. — Protams, ka gribējām dēliņu, taču visjaukāmais ir pārsteigums, — saka Irīna. Jau pirmdien māmiņa ar dēlu cer doties mājās, kur viņus sagaidīs vīrs un abas meitiņas. Vecmāmiņai Aleksandrai Pēterītis ir trešais mazbērns, bet otrai vecmāmiņai Regīnai — septītais. Mazo dēlenu kristīs Aglonas bazilikā.

Līvāniete **Ludmila Bubjana** 23. aprīlī pulksten 18.30 sagaidīja savu ceturto bērniņu. Ludmilai un **Mārim** Bubjāniem ir deviņgadīga meita Mārīte, septiņgadīgs dēls Jānis un trīsgadīgs dēlēns, kuru sauc Kārlis. Pastarītīm vārdiņš jau izdomāts — vecāki viņu sauks par Jurgī, jo mazais dzimis tieši Jurgū dienā. Par dēliņa nākšanu pasaulē Ludmila pateicīga dzemdību nodaļas medicīniskajam personālam, īpaši ārstei Larisai Bogdanovai. Atzinīgus vārdus par Preiļu dzemdību nodaļas mediķiem Ludmila dzirdējusi no paziņām, tādēļ nešaubījies un devusies tieši uz šo dzemdību nodaļu. Ludmila saka, ka mazais ir ļoti līdzīgs tētim, Jurgītis ir mierīgs, paēd un gul, ļaujot māmiņai atpūsties.

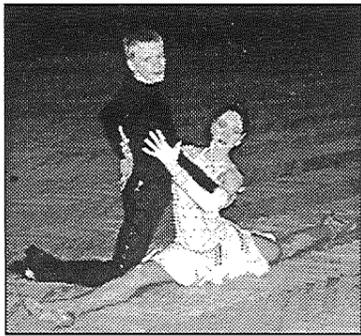

Kristīnes un Imanta Fjodorova ģimenē 26. aprīlī pulksten 8.50 piedzima pirmais bērniņš — dēls, kuram vecāki vārdiņu jau nolūkojuši — Raivis. Fjodorovu ģimene dzīvo Preiļos un jau grūtniecības laikā zināja, ka gaidāms dēliņš. Pirmdien Kristīne ar mazo jau dosies uz mājām, kur viņus sagaidīs vīrs Imants un Kristīnes mamma Veneranda. Laimīgajai vecmāmiņai Raivītis ir jau trešais mazbērns.

KULTŪRA

● Sporta dejas ir ļoti skaists, bet arī nežēlīgs sporta veids. Artjoms un Margarita treniņiem veltā vairākas stundas dienā.

Skaistais un prasīgais sports — dejošana

Līvānieši Margarita Smirnova un Artjoms Koņuhovs ir perspektīvs sporta deju pāris, viņi ir vieni no nedaudzajiem pāriem Latgales reģionā, kuriem nesen izdevies iekļūt C klasē. Preiļu rajonā Margarita un Artjoms ir vienīgie C klases dejojāji. Viņi kopā dejo 3,5 gadus. Kāds tad isti ir šis skaistais, bet arī visai nežēlīgs sporta veids, jaunieši labprāt piekrita pastāstīt arī «Novadnieka» lasītājiem.

— Kopš veiksmīgajām sacensībām Ādažos jūs esat vienīgie C klases dejojāji mūsu rajonā. Paskaidrojiet, kā veidojas šī dejojāju klasifikācija?

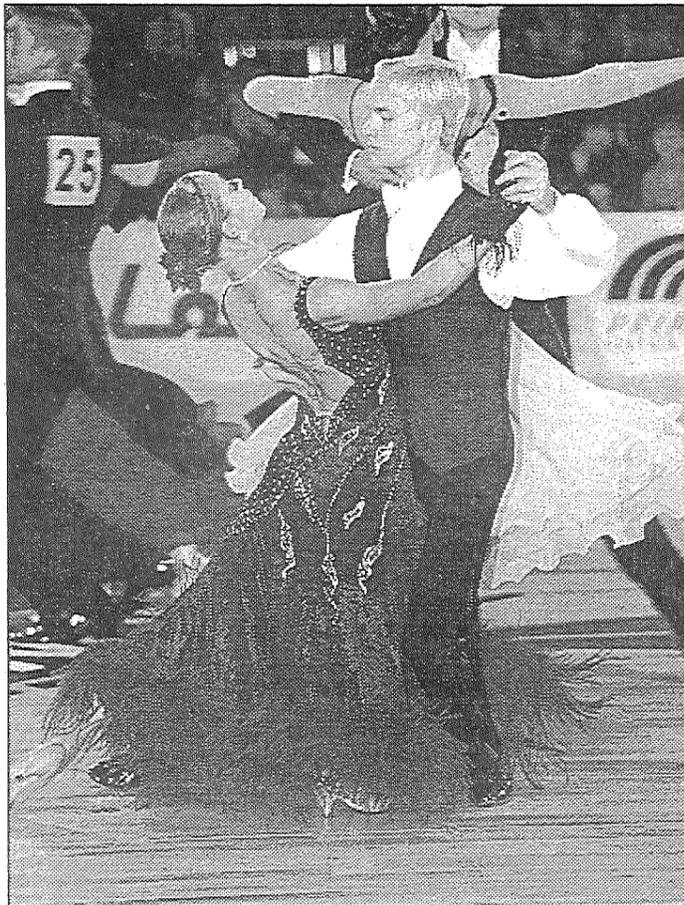
— Dejojāji, kas spēruši pirmos soļus sporta dejās, ir iesācēji. Vispirms viņi dežo divas dejas, pēc tam jau četras, tālāk treneri vērtē un lem par dejojāju pārcelšanu sākuma klasē. Dejojājam tiek izsniegta starta grāmatiņa, kurā redzams, kādās sacensībās katrs bijis, kādi rezultāti gūti. Mācoties un trenējoties, no iesācējiem pāris pamazām kļūst par E2, tad par E4 un E6 klases dejojājiem.

Piedaloties sacensībās, pāris īsākā vai garākā laika periodā sakrāj nepieciešamos 24 punktus, kas dod tiesības pāriet nākošajā — D klasē. Tālākais pakāpiens ir C klasē, tad attiecīgi B, A un visbeidzot augstākā jeb S klase, kurā dežo profesionāļi. Protams, konkurence ir milzīga, visu laiku sevi jāpildveido, jo katrs nenoticis treniņš atstāj ietekmi uz nākošajiem startiem un dejojāju panākumiem.

— Artjom, pastāsti cik ilgs laiks jums bija nepieciešams, lai iekļūtu C klasē?

— Es dejojot sāku pavisam n jausi — to atceros kā kuriozu gadījumu. Mācību gada sākumā skolā bija dejojāju uzņemšana, taču man pat domas par dejošanu nebija. Aizgāju klasesbiedriem līdzi, un tiku pierakstīts uz pirmo nodarbību. Intereses pēc arī aizgāju, man iepatikās, jutu, ka izdodas. Pēc pusotra mēneša jau braucām uz pirmajām sacensībām Daugavpilī. Mācību gada laikā trenējāties Līvānos, vasarās braucām uz mācību nometnēm. Nometnes — tie ir ļoti intensīvi treniņi, ārkārtīgi saspringts režīms. Treniņi, fizikultūras nodarbības, kross. Katra diena ir saplānota pa minūtei.

Dejojām Daugavpils sporta deju kluba «Sikspārnis» sastāvā. Mūsu treneri ir Ina un Aleksandrs Boģiņiči. Katram pārim, sākot dejojot, treneri izvirza mērķi, arī mums tas bija — iekļūšana C klasē šī gada februārī. Mērķis tiešām bija augsts, un mums pašiem sākumā šķita nesasniedzams, taču treneri nebija kļūdiņš.

● Šomēnes labākie mūsu rajona dejojāji Margarita Smirnova un Artjoms Koņuhovs piedalījās Latvijas čempionātā 10 dejās, kas ir ļoti nopietns sporta deju konkurss.

— Panākumi noteikti nenāca viegli, nācās daudz un neatlaidīgi strādāt. Kāds ir jūsu dienas režīms, cik bieži notiek treniņi, sacensības?

— Trenējamies katru dienu vismaz 1,5-2,5 stundas. Sacensības ir gandrīz katru nedēļu nogali. Reizi nedēļā cenšamies satikties ar saviem treneriem Daugavpilī, kur apgūstam jaunus dejas elementus, kurus pašī pēc tam ikdienas treniņos «slīpējam». Nekam citam — izkļūst vai «tusiņiem» laika neatliek, jo pa dienu ir mācības, vakaros apmēram līdz 21.00 treniņi. Nepieciešamas arī fiziskās nodarbības, tāpēc atlicinām laiku skrīšanai pa mežu.

— Margarita, vai ir kas īpašs, ko vajadzētu ievērot dejojājam, lai uzturētu sevi formā?

— Pirmkārt, protams, ikdienas treniņi, sports. Ikdienas uzturā nelietoju cukuru, sviestu, eļļu, makaronus, ļoti maz lietoju sāli. Protams, reizēm ļoti sakārojas kaut ko saldu, tad atļaujos smalkmaizīti. Pirmās starta sacensībās nedrīkst ēst, taču enerģija ir nepieciešama. Tad apēdu kādu saldu augli. Dejojājam sevišķi jāseko, lai sevi uzturētu formā, tiklīdz «grožus» palaidīsi valīgāk, to ievēros gan konkurenti, gan tiesneši. Sporta dejās nepieciešams milzīgs gribasspēks, tas savā ziņā ir ļoti nežēlīgs sporta veids, pie tam, daudz atkarīgs tieši no partnera, jo viens tu neesi nekas. Mēs kopā de-

jojām jau 3,5 gadus, un jāteic, ka saprotamies labi. Protams, ir arī strīdi, bet tikai treniņos. No malas labāk redzam otra kļūdas, aizrādām, tad arī gadās pastīdēties.

— Nav noslēpums, ka sporta dejas ir arī ļoti dārgs sporta veids. Cik izmaksā, piemēram, skaistie dejojāju tērpi?

— Izdevumi tiešām ir lieli. Piemēram, garā kleita, ar ko dejojām standartdejas, izmaksāja 220 latus, Latīņamerikas deju (īsa) tērps — 70 latus. Viens kurpju pāris — 55 latus, taču katram dejojājam nepieciešami divi pāri. Dārga ir arī pati izglītošanās, treniņi, papildus nodarbības, deju nometnes.

— Izvirzīto mērķi esat sasnieguši, ko tālāk?

— Tālākais atkarīgs tikai no mums pašiem. Šobrīd pētām augstskolu piedāvājumu, jo gribam apvienot studijas augstskolā un treniņus. Esam izvēlējušies dejojot gan Latīņamerikas, gan arī standartdejas. Šobrīd Latvijā no 33 pāriem, kas dežo Latīņamerikas dejas, esam sešpadsmitie, bet no 37 pāriem standartdejās — astoņpadsmitie. Lielu palīdzību gribam pateikt saviem treneriem Inai un Aleksandram Boģiņičiem, kuri uzņēma mūs savā deju klubā, izvirzīja mērķi un palīdzēja to piepildīt. Nākošās nopietnākas sacensības — Latvijas čempionāts 10 dejās mūs gaida jau aprīlī.

G.Kraukle

Mākslas dienu pasākumi rajonā

Bez skaļām un svinīgām atklāšanas ceremonijām rajonā jau 15. aprīlī ienākušas un līdz 15. maijam turpināsies «Mākslas dienas 2001». Cilvēki gluži vienkārši iet uz izstādēm, vērtē un salīdzina.

Mākslas maģistru grafikas

No 15. aprīļa līdz maija beigām rajona galvenajā bibliotēkā izstāde «Mākslas maģistru grafikas». Skatītāju vērtējumam nodoti dažāda gadagājuma autoru darbi: Dainas Eglītes, Evitas Lizbovskas, Jolantas Jonikānes, Ilonas Golstes, Pētera Gleizdāna un Jāņa Gailuma grafika.

Ekspozīcijas zīmējumi vairumā tapuši Latgales dzejnieku poēzijas iedvesmoti. Ilona Golste mākslas vērtētājam pazīstama kā plakāta māksliniece. Grāmatu grafikā paliek uzticīga lakoniskas domas atklāsmes metodei līdz simbolam.

Latvijas Mākslas akadēmijas maģistrantes Daina Eglīte un Evita Lizbovska ekspozīcijā meistarīgi veidotas stājgrafikas. Lai gan tās nav veltītas dzejnieku daiļradei, tomēr poētiskas auras un romantisku sapņu pārpilnas. Daina Eglīte nepazīst bailes, meistarīgi negaidītās kosmiskās dimensijās klasiskās grafikas tehnikā atsedz vēstījumu nākamībai. Evita Lizbovska emocionāli piesātinātā kolorītā, talantīgi sakārtotā ainavas kompozīcijā izvērtē Austrumlatvijas tālāko, vēl cilvēku neizmirsto ciematīgu Mazie Pujāti.

Mākslas maģistrs Jānis Gailums savdabīgā autortehnikā piedāvā ilustrācijas vairākām latgaļu rakstu valodas grāmatām. Pēteris Gleizdāns grafitā un pildzīmuli veidotās daudzskatu kompozīcijās pauž lasītāja abstrakcijas. Ekskluzīvi, ekstravaganti un reizē mierīgi daudzsološi jaunā grafiķe Jolanta Jonikāne poētizē līgavas tēlu.

Latvijas Mākslas akadēmijas Latgales filiāles grafikas nodaļas vadītājs un izstādes dalībnieks Pēteris Gleizdāns uzskata, ka ir pienācis pēdējais laiks kādam no Latgales muzejiem sākt komplektēt novada grafikas kolekciju. Piemēram, Jasmuižas Raiņa muzejs uz sāka vākt latgaļu keramikā, Daugavpils mākslas un novadpētniecības muzejs komplektē glezniecības kolekciju. Mākslinieks uzskata,

ka pienācis laiks izvēlei. Pilnīgi iespējams, ka pirmo soli var spert arī Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs.

Akvareļiem — savs viilnājums

Kinoteātrī «Ezerzeme» no 15. aprīļa līdz 15. maijam skatāmi Elgas Pauras un Vladislava Paura akvareļi. Nelielajā telpā izstādīti vairāki desmiti darbu — Elgas gaišās klusās dabas un Vladislava tumšās krāsās veidotās ainavas. Abi mākslinieki pārsvarā izstādās kopā, papildinot viens otru.

Vladislavs Pauris dzimis 1945. gadā Rēzeknes rajona Dukstīgālā. 1966. gadā viņš beidza Rēzeknes lietišķās mākslas vidusskolu, 1979. gadā Latvijas Valsts Mākslas akadēmijas pedagoģijas nodaļu. Kādu laiku vadījis Rēzeknes lietišķās mākslas vidusskolu, bet kopš 1992. gada strādā Rēzeknes austskolā, profesors. Izstādēs piedalās kopš 1976. gada. Pa šo laiku bijušas piecas personālizstādes (Preiļos gan šī ir pirmā), kā arī 29 grupu izstādes Latvijā un ārzemēs.

Mākslinieks akvareļtehnikā atklāj cilvēka dzīves iekšējās noreģionizētos darba un kluso dabu motīvus. Raksturīga apvienojoša krāsu gamma, tiekšanās pēc viengabalainības satura un formas atklāsmē, atmetot sīko un maznozīmīgo.

Elga Paura dzimusi 1952. gadā Jēkabpils rajona Ābeļu pagastā. 1981. gadā absolvējusi LMA zīmēšanas un rasēšanas skolotāja specialitātē. 1994. gadā ieguvusi mākslas maģistra grādu, jau no 1976. gada strādā par zīmēšanas un gleznošanas pasniedzēju Rēzeknes lietišķās mākslas koledžā. Mākslinieku savienības biedre kopš 1986. gada. Līdz šim Elgai bijušas septiņas personālizstādes un 26 grupu izstādes.

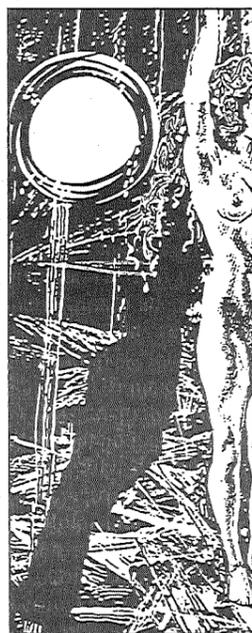
Kā «Novadniekam» pastāstīja Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja māksliniece Silvija Berezovska, mākslinieki izteikuši vēlēšanos atbraukt uz Preiļiem un tikties ar mākslas interesentiem Mākslas dienu noslēgumā maijā. Sekojiet reklāmai!

Izstādes arī laukos

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs no saviem fondiem sarūpējis divas lieliskas izstādes Aglonas kultūras namā un Riebiņu kultūras namā. Tur skatāmas Pētera Gleizdāna grafikas un Jāņa Igovena gleznas.

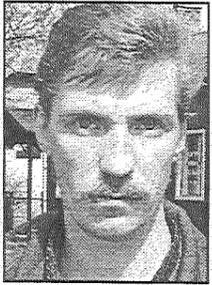
Aglonas puses ļaudis var apmeklēt Jaunaglonas arodvidusskolu, kur izstādīti Rēzeknes mākslas koledžas audzēkņu diplomdarbi. Pēc tam, kad rajonā būs noslēgusies Mākslas dienas, šī izstāde būs skatāma Preiļu rajona galvenajā bibliotēkā. Speciālistu vērtējums — ļoti pozitīvs.

Sagatavoja L.Kirillova

● Ilonas Golstes ilustrācijas dzejnieka Valentīna Lukaševiča grāmatai.

Pirms 15 gadiem, 1986. gada 26. aprīlī notika avārija Černobiļas AES. Vai tās sekas izjūtam arī tagad?

Aldis Depers, dzīvo Preiļos:

— Mani personīgi tas neskāra, taču atceros to pavasari. Biju jau iesaukts armijā, tā ka man Černobiļa nedraudēja. Paziņu vidū gan ir vecāki vīri, kam tur nācās nokļūt, likvidējot avārijas sekas. Veselība viņiem ir sa-
beigta, sekas jūt visus šos gadus.

Lidija Gorenko, dzīvo Preiļu pagastā:

— Varu spriest tikai vispārīgi, jo neviens no pazīstamiem uz Černobiļu netika aizsūtīts, tomēr es domāju, ka veselība viņiem nekāda laba vis nav.

Arī uz bērniem, kas nāca pasaulē pēc tam, droši vien šī radiācijas deva atstāja kādu ietekmi.

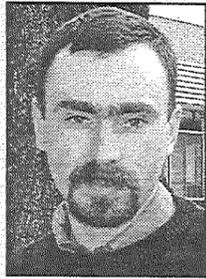
Anņona Ančeva, dzīvo Preiļu pagastā:

— Domāju, ka sekas avārijai ir noteikti. Arī mūsu ģimeni skāra šī traģēdija. Toreiz jau tuvinieki nezināja, kur jauniesauca-
mais nonāks —

Černobiļā, Afganistānā vai kur citur. No malas tās sekas redzēt nevar, bet iekšēji veselība ir cietusi. Valsts vismaz pagaidām par černobīļiešiem kaut cik rūpējas, nodrošina ar bezmaksas zālēm.

Jevgēnijs Golubovs, dzīvo Preiļos:

— Ir pazīstami cilvēki, kas nokļuva Černobiļā, viņi veseli vairs neatgriezās. Liekas, ka sākumā černobīļiešus valsts vairāk atbalstīja, bet tagad šķiet, ka nekādu lielu palīdzību viņi nesaņem. Domāju, ka arī pašlaik mēs nevaram būt pasargāti no šādām avārijām, kas atstāj ļoti ilgstošas sekas.

Leonardas Pintāns, dzīvo Rudzātos:

— Skumji, jo zinu, ka daudzi no cilvēkiem, kas nokļuva Černobiļā pēc avārijas, vairs nav starp dzīvajiem. Atceros, neilgi pēc avārijas Rīgā dzirdēju divu ka-

reivju sarunu, kas tikko bija atgriezušies no Černobiļas. Viņi priecājās, ka viss laimīgi beidzies, un ar viņiem nekas sliktas nav noticis. Cilvēki neapzinājās to, ka sekas būs jūtamas ne jau otrajā dienā, bet pēc gadiem. Daba arī reaģē uz šādām avārijām, arvien trakākas anomālijas varam novērot.

G.Kraukle

Foto M.Rukosujevs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS

Veikalā "SPEKTRS"

Īpašas cenas PHILIPS televizoriem un videomagnetofoniem!

~~145,-~~ 125,-

VR110

~~95,-~~ 79,-

Pērkot televizoru vai videomagnetofonu hokeja pasaules čempionāta laikā - ciparu satelīttelevīzijas uztveršanas komplekts spēju uztveršanai tiek piedāvāts par speciālām cenām!

SPEKTRS

Preiļos, Raiņa bulv
17, TEL/FAX 5307044

E-mail: SPEKTRS@APOLLO.lv

Līvānu novada Rožupes pagasta komiteja lūdz Līvānu novada iedzīvotājus **pieteikties darbā par lietvedi sekretāri** līdz 2001. gada 7. maijam. **Vēlama augstākā (juridiskā) izglītība.**

Līvānu novada Rožupes pagasta komiteja 2001. gada 8. maijā plkst. 10.00 rīko **izsoli automašīnas AUDI 100 AVANT QUATRO, izlaidis gads 1987., pārdošanai. Sākumcena Ls 300. Kontakttelefons 58585.**

LATGALES REGIONĀLĀ IESTĀDE PALĪGS LABKLĀJĪBAS VEIDOŠANĀ

Preiļu nodaļā reģistrētie nodokļu maksātāji

GADA PĀRSKATUS

tiek aicināti papildus iesniegt Preiļos un Līvānos 28. aprīlī no 8.00 līdz 14.00 un 30. aprīlī no 8.00 līdz 19.00. Papildus uzziņas pa tālr. 5322341.

SIA «AGROAPGĀDE»

Aglonas st., Krasta ielā 8, Rušonas pag.

PĀRDOD:

- ▶ amonija salpetri — 80 Ls/t,
- ▶ NPK 6-26-30 graudaugiem — 150 Ls/t,
- ▶ NPK 21-8-11 graudaugiem — 180 Ls/t,
- ▶ NPK 11-11-22 kartupeļiem — 216 Ls/t,
- ▶ cementu CEM 1-42,5 R — 47 Ls/t,
- ▶ meža piekabes un iekrāvējus WEIMER,
- ▶ traktoros MTZ, VALMET.

Izgatavo un remontē hidrošūtenes lauksaimniecības un meža tehnikai.

«Autoskola Līvāni» rīko «B» kat. autovadītāju kursus Līvānos, Zaļā ielā 6-46 (tel. 43505, 9609226) un Preiļos, Kārsavas 4 (tel. 21500, 21072, 9511995). Skolēniem un studentiem atlaides. Nodarbību sākums 30. aprīlī plkst. 18.00.

Iepērk lapu koku zāgbaļķus (garums 2,50 m, 3,80 m), cena Ls 8-10. Samaksa tūlītēja. **Vajadzīgi strādnieki kokzāģētavā Sutros.** Tālr. 9 403537, 53 81120.

ERGO Rigas Fenikss

Generālaģentūra — Preiļos, Brīvības ielā 76 (blakus CSDD).

Obligātajai autovadītāju apdrošināšanai (OCTA)

dāvina **līdz 35% ATLAIDI**

(atkarībā no apdrošināšanas termiņa).

Darba laiks: no 8.00 līdz 17.00. Tālr. 1-5307038.

2001. gada 5. maijā Preiļu sarīkojumu zālē **J.A.D. Agency piedāvā «Victory Party»**

Programmā:

- ✓ labākie dīdžeji no Daugavpils: DJ Kubik (vinil), DJ Daddy (vinil), DJ Sar (vinil) — Skotija
- ✓ DJ's Show no DJ Kubik & Daddy
- ✓ Breake dance show no «Brothers»
- ✓ Go-Go Girls
- ✓ Konkursi un balvas no «Piebalgas alus», «SV-Dzērieni», «Kora», «LMT».

Bilētes cena — Ls 1.

Informācija pa tālr. 5422452.

Pasākumu informatīvi atbalsta laikraksts «Novadnieks»

Preiļu arodvidusskola 2001./2002. m. g. uzņemas personas ar pamatizglītību šādās izglītības programmās:

- × mazumtirdzniecības komercdarbinieks (4 gadi);
- × pavārs konditors (3 gadi);
- × šuvēja (2 gadi). Pēc beigšanas piedāvā darbu.

Dokumentus pieņem no 11. jūnija.

Skolas adrese: Sporta 1, Preiļi, LV-5301.

Informācija pa tālr. 53-22864, 53-22865.

ZEMAS CENAS!

IU «Vilcāns V» Līvānos, Alejas ielā 19 (Ubāgliņi pie pilsētas stadiona) izgatavo melnā granīta pieminekļus, apmales un melnās betona apmales.

Tālr. 9365536, 53 41555 pēc 21.

Pārdod

mikroautobusu (pasāžieru, kravas 4x4) Mitsubishi, 1200 \$. Tālr. 9429775;

T-40 AM ar piekabi un inventāru. Tālr. 21713 vakaros;

ekskavatoru buldozeru JUMZ, telferus ar celtspēju 0,5 t un 2 t. Tālr. 52 32503;

kultivatoru (2,8 m), agregātu saldēšanas kamerai. Tālr. 9498875;

džīvokli. Tālr. 24496;

sienu rulonos (Ls 2). Tālr. 23635;

ābolīna sēklas. Tālr. 70527, 70544;

zirgu. Tālr. 21464;

grūsnu govī vai teli, T-16 bez dzinēja. Tālr. 39568; govī. Tālr. 6410773 Jurim.

Perk

salmu dakšas (valokušas). Tālr. 34492.

Dažādi

Apstādījumu projektēšana, konsultācijas par ierīkošanu. Tālr. 53 23664 pēc 17.

SIA «Auto Preiļi» pārdod:

a/m lietotas vasaras riepas un lietotus velosipēdus no Vācijas. Tālr. 24555, 9249557.

IU «Sana» piedāvā:

- ◆ lauksaimniecības tehniku,
  - ◆ bruģi,
  - ◆ skaidbetona blokus.
- Tālr. 5348546, 9488554, 9536927.

Pērk cirmsas, mežus īpašumā vai maina pret džipu ISUZU TROOPER TD, 1991. g. Tālr. 9255457 vai 52-36262 vakaros.

Agrofirma «Turība» pārdod

kūstmēslius no fermas «Progress» katru ceturtdienu no plkst. 10.00 ar iekraušanu 2 Ls/t + 18% PVN. Izziņas pa tālr. 56771.

Firma plašā sortimentā pārdod melno metālu velmējumus.

Pārdod amonija salpetri 50 kg maisos cena 77 Ls/t. Pērkot vairāk par 2 t — atlaide.

Adrese: Līvāni, Celniecības 8 (bijušā biokīmiskā rūpnīca). Tālr. 9494906.

Iepērkam lopus dzīvsvārā:

bulļus līdz 0,62 Ls/kg,

teles līdz 0,56 Ls/kg,

govis līdz 0,47 Ls/kg.

Samaksa uz vietas.

Tālr. 22454, 6593018, 9197481.

Z/s «Vidsētas» iepērk jaunlopus, liellopus, aitas. Samaksa tūlītēja.

Tālr. 55645, 55649, 55796, 1-6563019.

Firma PĒRK mežu;

priedes baļķus (Ls 16);

taru (diam. no 14 cm);

priedes Ls 9, bērza Ls 8.

Transports bezmaksas.

Tālr. 9786764.

3. maijā pārdos melnus un raibus diennakti vecus cājus, šķirotus brūnos cājus un cāļu barību. Ardavā 7.50, Aglonā 8.00, Jaunaglonā 8.20, Aglonas st. 8.30, Baškos pie autobusu pieturas 8.40, Kastīrē 8.50, Preiļos 9.00, Riebiņos 10.00, Stabulniekos 10.20, Galēnos 10.30, Sīļukalnā 10.40, Polkoronā 11.10, Pieniņos 11.30, Smelteros 11.50, L. Anspokos 12.00, Priekules 12.10, Rudzātos 12.30, Lūzeniekos 12.40, Turkos 13.00, Līvānos 13.10, Rožupē pie pasta 13.40, Vanagos 14.00, Upmalā 14.20, Rimicānos 14.30, L. Klāparos 14.45, Pīliskās 15.00, Pelēčos 15.10, Nidermuizā 15.20.